

העולם הזה

גדנ"ע:

האמת על

הארגון

המושמש

ביותר במדינה

✱

ספורו של

האיש מאחורי

גלי האתר

יצחק
שמועוני

וחידון
מוסיקלי
מיוחד

לקוראי

"העולם הזה"

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

מס' 879, שנה 17
כ"ו אב תשי"ד
25.8.54
המחיר 300 פרוטה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כיתוב:
ישעיהו לבאי

הכתב הראשי:
עמנואל פרת

השבועון הסוציאליסטי

המנהל הכללי:
ב. ד. לוי

רח' גליקסון 8 תל-אביב
מנע המברקים: "עולמפרס"
ת. ד. 138, טל. 26785
מנע: העולם הזה בע"מ
דפוס: ישראל בע"מ, ת"א
אין המערכת: אהרן עזר
תוכן המודעות: מלבד עבור
מודעות המפרסמות תחת
כותרת "דו"ח לצרכן"
המכונות על ידי חברי ה'
מערכת ונבדקות על-ידם.

עורך משנה, תבנית:
אורי סלע

הצלם הראשי:
דן ברנע

הצייר הראשי:
שמואל ברתור

חברי המערכת:

ראש מערכת חיפה:
חיים כרמל

מנהל מבצעים:
שלמה אריר

עורך דפי:
משה אור

מנהל מעבדה:
דוד טוויי

ראש המנהלה:
שלמה הררי

אליהם, שהופיעו מן המדבר וכבשו את ראשי הגבעות. דהם היתה דת המדבר, דת דמוקרא' טית של בדואים אמיתיים. כובשים באו והל' כו, צבאות אדירים עברו בכביש ואדי ערה, אולם יושבי ההרים הסתכלו על כל זה מל' מעלה.

ברבות הימים השתבש טוהר באי-המדבר. המלוכה הביאה את חיי המותרות, את מנ' הגי הוויים. טריבור-רופר מרשה לעצמו ל' השוואת את שלמה המלך עם פארוק, את גי' בורי החיל, שעוררו על עצמם את חמתו של עמוס, לבאשאים הפיאודלים של מצרים. רק הרכבים שמרו על טוהר המידות של המד' בר.

מסקנתו של טריבור-רופר מפתיעה למדי. סביר הוא: בעוד הישראלים נדדו מערבה וקיבלו בפזורה את תרבות המערב, בא גל חדש מן המדבר והשתכן על הגבעות. היו אלה הערבים של המדבר, שירשו את רוח תלמידיו של משה בן-עמרם.

"בימינו שוב מוגר המדבר על-ידי המע' רב. יש משום אירוניה בכך שדוקא היהודים הם שעשו זאת. אחרי שפיצו פעם ל' ארץ-ישראל כנוודי המדבר המזרחי. הם חוזרים אליה עתה כראש-החץ של המערב הנוקם. יש גם משום אירוניה בכך שמולם עומדים היורשים האמיתיים יותר של מסר רתם האבודה.

"כי ההיסטוריה היא רק באופן מקרי מסכת של דברי ימי עמים. ביסודה היא מסכת של דברי ימי ארצות, ודברי ימי ארצות. היהודים המודרניים, שהקימו ל' תחיה את ישראל, יכולים לשעשע את עצמם באשליה כי הם מחזירים לידיהם מורשה אבודה. אולם למעשה אל להם להתפלא על' כך כי הערבים, היושבים עדיין על הגבעות ההיסטוריות של יהודה, מביטים למטה אל הפולשים מן הים בשפלת-החוף כשם שה' עברים הקדומים הביטו למטה, בשעתם, על המתישבים המגשלים שבאו מן המערב — הפלשתים."

מובן שיש משום הטעיה בכל דוגמה היס' טורית. אולם יש מה ללמוד מן ההיסטוריה. האדם הישראלי של היום שונה מן הי' פלשתי ומן נושא-הצלל. אפילו אם אשליה היא כי הוא יורש הישראלי הקדומים, הרי אשליה מעצבת איפי של עם, ואופי של עם מעצב את ההיסטוריה.

אלם בכל זאת אל לנו לזלזל בלקח המו של תלי ערי הפלשתים המפוזרים בשדות פלשת, או בחבורות מצודות הצלבנים של עתלית, רמלה ואביוג'וש. אין קיום נצחי לעם שנשאר תקוע ברצועת החוף, בין ה' הים והים, מל שוכני-הגבעות הנועמים. כי בכוח מיתוריו שואפת הארץ אל הגבעות. רק עם בעל תחושה מרחבית יגיע אל ראשי הגבעות.

בעיני סופר/ זה, ההיסטוריה של הארץ בנויה על הגיגוד בין יושבי-ההרים ובני השפלה. בימי קדם היתה השפלה בידי הע' מים שבאו מעבר-לים, כמו הפלשתים, ויוש' בי החוף, הצידונים. ההרים היו בידי הישר' קנאים..."

לא יכולתי שלא להתעניין בגורלו של אר' תו ערבי צעיר מנצרת שנידון להרבה שנות מאסר מפני שביקש להעביר לשטח המצרי, בין השאר, את אחד מספרי. הוא נידון ב' עוון ריגול, ובצדק, זכותה וחובתה של מדי' נה להגן על עצמה מפני מרגלים.

אך היה מענין לפשפש בעברו של אותו צעיר: להבין מדוע עשה את מעשיו. מת' ברר כי ביקש ללמוד בבית-ספר גבוה ערבי במצרים, מפני שאין בית-ספר כזה בישראל. קצין מצרי חילי עליו לחזור לישראל, ול' הביא את החומר המבוקש כמחיר עבור הס' כמתן לתת לו להיכנס למצרים.

אני תמה: את נאמנותם של כמה צעירים ערביים אנחנו מפסידים מפני שלא הצלחנו לכונן בארץ חיים חברתיים ותרבותיים ש' יספקו את נפשו של ערבי צעיר משכיל ?

מוזר שבאיתו שבוע ממש קבלנו מחמאה שניה מאותו צד.

הנה מספר מפקד סירת-הדייג, שנלכדה על-ידי הסורים, כי בשעת שחרורו ביקש לגמול לחיילים הסוריים על יחסם ההוגן כלפיו. הוא הציע להם כמה גלינות של העונם הזה, שאותם לקח עמו למסעו.

הס'קים, ובניהם קריין התכניות העבריות ההיתוליות-בעל-כרחם של רדיו דמשק, הסתכלו בשערי גלינות העונם הזה שהיו בסירה, וחיכו בעציונות. "תודה, אמרו, אבל לנו יש גלינות יותר מאוחרים של עתון זה!"

לפני כמה שבועות כתבתי במקום זה על ההתנגשות ההיסטורית בין אחאב המלך ו' אליהו הנביא. הבעתי את דעתי כי אחאב היה מינאי גדול, שביקש ללכד את עמי ה' מרחב נגד האימפריאליזם האשורי, ואילו אליהו היה קנאי דתי שהעדיף את הגטו ה' סגור של עם בודל על צרכי העצמאות הלאו-מית.

עתה מצאתי דעה דומה במאמרו של סופר אנגלי ידוע, טריבור-רופר, שקנה לו שם עו' למי בספרו ימיו האחרונים של היטלר. בי' ביקורת ספרים באותו שבועון משכיל וסי' גובי, ניו טייטסמא אנד ניישן, העיר כמה הערות היכולות לשמש מובן למחשבה.

כתב טריבור-רופר: "...גדול מלכי יש' ראל, אחאב, היה מצליח להציל את מולדתו בדרך של בריתות זרות וסובלנות דתית, לר' לא היפיע מן הישימון אליהו האיום, המיפ' תה הליהט מהרי הגלעז, וגייס נגדו את ה' קנאים..."

בעיני סופר/ זה, ההיסטוריה של הארץ בנויה על הגיגוד בין יושבי-ההרים ובני השפלה. בימי קדם היתה השפלה בידי הע' מים שבאו מעבר-לים, כמו הפלשתים, ויוש' בי החוף, הצידונים. ההרים היו בידי הישר' קנאים..."

מכתבים

איש השנה

תואר אישה-השנה מניע בהחלט לראש ממשלת-ישי' ראש, משה שרת — האיש שהוכיח כי ב' גי' מיותר...

אפרים תלמון, חיפה.

איש השנה: גולדה מאירסון, הנכר היחיד בממשלתו !
יוסף גורי, עפולה

השאלון, המופיע השבוע בעמוד 14, יאפ' שר לקוראי העולם הזה להציע את אנשי השנה, הראויים בעיניהם ביותר לתואר זה.

שמחתי לראות כי מאיר יערי וישראל גלילי (העולם הזה 878) מסכימים על דבר אחד: מלחמה מניעת היא מלחמה שיש להימנע ממנה ! יחיאל ניר, באר-שבע

מרחמנע

האם דואג פרוץ ניומן (העולם הזה 877) לפי' טים ערבים יותר מאשר לבני-עמנו ? ומדוע ל'ק' רואו לו ציוני ? למח הוא רוצה לושב את בעיית הפליטים, אשר רצו ואשר רוצים עוד להשמידנו בליל ? הרי הם המסכלים נפשות מישראל. מי היו אלה שהרנו בנו בשנות הפרעות, אם לא אלה שברחו מישראל ? האם אנו גרשנו אותם ? לא. הם עצמם ברחו. ומדוע ? מפני שידעו את רשעותם הקודמת וחשבו שלא נחשה להם... פרוץ ניומן רואה בהחזקת פליטים אלה (במצבם הנוכחי) לא רק פשע, כי אם גם שטות. אולם אנו דואים בזה לא רק נקמה, כי אם גם רחמנות.

יוסף פולאק, ירושלים.

ישר כוחו של מר פרוץ שמעון ניומן על רעיון "פצצת-השלום". רעיון זה צודק בהחלט. כי השיר מוש' בכוח אינו נצחון. אם אינך מצליח בשימוש בכוח, לא נשארת לך ברירה אלא להיכנע. ההיו מנהיגיהם ומצדדיהם מוכנים להסכים לכך ? אולם השימוש בשלום משאיר לנו עוד את הברירה של שימוש בכוח... לכן נתבע העולם הזה לדרוש מן הממשלה את מימושו של רעיון מצצע ישמעאל, או דומים לו.

א. א. תל-אביב.

במדינתנו קורים מקרים שאבות נאלצים למכור את בניהם הרעבים. כי אין להם לחם לבית. וכשר רוצים לעשות משהו למען אותם המסכנים, עושים רקש גדול בכנסת. עורכים ביטול סובסידיות והחזר-סובסידיות, ומעלים את המיסים... ולמען הפליטים הערבים מוכנים לתת חצי מיליון דולר ! יחזקאל פשין, גבעתיים.

שיכור — ולא מזיוה

יתכן ואפשר להשתכר ממראה נערה יפה כמו ויזה שפיר (העולם הזה 878). אך האם היו צריכים לשים על ראשה בקבוק אידיוטי ? אם זהו הכתר המיוחל שהיה צריך להביאו מפארים מה תנידו על הטעם הפאריסאי ?

אסתר מרין, חיפה.

שהוא עומד על הראש.

סליחה ומיץ ענבים

עלי לציון באכזבה כי אפילו התשבץ הקבוע הסתלק מן העולם הזה (878). במקומו באה מודעה "שתו מיץ ענבים!"

מאיר לבאי, ירושלים.

מאזן (1) מילת התנצלות בת חמש אר' תיות.

ריואד באמריקה

המאמר על המפקד דוד ריואד הי"ד (העולם הזה 867) מלא עוצמה, כלילי-יפוי, כשרון ואמת... אלה שחונכו בארץ, לחמו עבודה, נעורים חזרה אל הנושן. חוזרים לרענים לעצמם. כאשר ישראלי צעיר עושה זמנית בחוף ארץ — ובפרט בארץ רוקה, שהוא כביכול הטובה בנליות — הרי עתון ששורותיו עבריות. ומנמתינו להופיע כרוח התייה של הנוער העולה והמתחדש בישראל, מפיח בקרבי את התקווה, שאכן נוער זה עומד בדמה נכונה יותר מכל נוער אחר בעולם...

העולם הזה הוא תמיד עבדו כנשר חי — המקי שר אותו עם מדינתו, עם ביתו ועם מלחמתם בארץ.

שלמה בלומפלד, ניו-יורק.

עונש מוות ועוד

הנחמתי על כפל המשפחה הצבאית אהרן מרטה (העולם הזה 877) צודק בהחלט. אולם למען ההני' נתת התנגדות יש לציון כי העתון הראשון אשר קנו על הסמל היה הארץ.

יעקב אחימאיר, דת-גן.

אני מוצא שמשפטו של אהרן מרטה צודק. ולפי דעתי מניע לו עונש חמור מזה. הנאשם אמר שאת המדים שמו עליו ואת הדרגות נתנו לו... יוצא מדבריו שהוא קיבל אותם מתוך אונס, לא מתוך חובה כלפי ארצו. אנשים מסוג זה רק

העולם הזה

השבועון הסוציאליסטי

מצע היסוד של תנועת-הגורל!

פועלים! יהודים! נוערו!

שעה הרת-גורל קרבה! שוב יתב' עו מכס הספרים המדיניים של האומה

למסור את קולותיהם להנאתם הפרטית! למה לא תבחרו לעצן עצמכם? במה

אתם גרועים מאחרים? אדרבה, אתם יו' תר טובים. על סמך הנהג, רעיונית זו

קמה תנועת הגורליות, וזו הצעתה ה' באונית:

מ' חברי התנועה, לפחות 10

אלפים איש יכללו ברשימת-ה' מועמדים לכנסת מטעם רשי' מת ג' — רשימת הגורל.

אחרי הבחירות נגדיל בין חב' רי התנועה את מספר הכסאות בהם זכינו בכנסת. ככל שאתה

מר חיים לבנון
ראש עיריית תל-אביב

ומר עובד בן-עמי'
ראש עיריית נתניה

קיבלו תחת הסותם הא-ריבה את

מרוץ האופניים

הנערך על-ידי עורכי-ה-עולם הזה, "פרוטופיג" על גביע "מספרו".

ביום 16 בספטמבר, בשעה 9.30 בבוקר, מנתניה לתל-אביב.

כל גבר או אשה, בני 16 ומעלה, המבקשים להשתתף במרוץ זה, חייבים להירשם מ'ד, ולא ס' אחר מאשר יום 31 באוגוסט, ב' משרדי "העולם הזה", רח' גליקסון 8, תל-אביב, או בדואר, ת.ד. 136, תל-אביב, ולצרף סך 500 פרוטה כמי השתתפות.

מלבד הגביע יחולקו פרסים למ' נצחים, ובין השאר גם פרס לאשה שתגיע בראש חבורתה.

תקנון מפורט, הרכב מוסדות ה' מרוץ ושאר ההוראות יפורסמו ב' גליונות הקרובים.

מיישים את צבאנו את מדינתנו הצעירה. ניוג' אברהם, תל-אביב.

בגליון העולם הזה (877), בו הודפס קטע ממכ' חבי אל עו'ד נוחימובסקי עניין משפטו של כמל-המשפחה-הצבאית, נפלה טעות בידים בציון מעמדו לפני הליה לזכויות-האדם. איני נזיר ואף איני חבר בה

ד"ר ק. גרומן, חיפה.

מה פירוש ?

החזיון האחרון של העולם הזה (878) היה מצוין. אני יכול להניד על כך רק דבר אחד: העולם הזה

האובה

ישראל הרץ, נתניה.

תוד התוד התוד התוד התוד התוד (או, במלים פשוטות, תודה רבה).

ממחשת הנשיא

בתכתב שהופיעה בעולם הזה (877) תחת הכור תרת הנשיא על ממהות ובתי-ספר, מסופר כי הכדשת ספרו של הנשיא נדחי ישראל, ליצחק שלום, הובררה לאחרונה, מאחר שהיתה נעלמת זמן רב. הנני להעיר כי הספר לא הוקדש מעולם ליצחק שלום, ולא לשום איש אחר.

ר. סילבר, לשכת הנשיא, ירושלים.

ההתראות בניקוסיה

בהשקפות שפורסמו במדור תצפית (העולם הזה 876), נאמר בין השאר כי אל-על מעיינת בהקמת קרתעופה קבוע לקפריסין.

לידיעתכם, קו זה קיים כבר מזמן, ומטוסים אל-על מסים בקביעות לקפריסין פעמים בשבוע. בימים א' וד',

א. לורסון, אל-על. נתיבי אזורי ישראל בע"מ.

מרבח להצביע, כן גדלים סיכויי. כל שאר המועמדים ברשימתנו, כלומר כל שאר חברי התנו' עה יתחייבו מראש להתפטר — אך כפיצוי

נגדיל בניהם גם את המשרות הבאות: (א) נשיא המפלגה, (ב) יו"ר המפלגה, (ג) המזכיר הכללי, (ד) עד (י) מזכירי

הסניפים, (י"א) נציג המפלגה, בסוכנות, (י"ב) עורך עתון המפלגה, גורל היום, (י"ג) עד (ל"ה) שליחי המפלגה בחו"ל,

נואמיה למען המגזית היהודית המאו' חדת המשלמת את כל הוצאותינו, (ל"ו) מלכת היופי של המפלגה. כן נגדיל 500

מקומות בשיכון המפלגה, 600 מקומות עבודה במפעליה הכלכליים 40 זכיר

נות למזנונים במסדותיה. בצורה זו לא יישאר כמעט אף חבר אחד מקופות.

למען עתיר טוב יותר! למען הגורליות ההיסטורית!

לחיסול הפרוטקציה, השחי-תות והאפלות!

בשעת הרת-גורל, יכריע הגורל!

גורל בכפר — גורל בעיר/ גורל הופך פועל למזכיר.

הועדה היוזמת

בפעילות שיהיה נהרגו אירי אפי
שטיין ועמדם תיכון — זוהי חבורה
של צעירים חסר אחריות!

זהו המקד של בן-גוריון להכות
בו את תנועות הנוער החלוציות
ולהקים תנועה ממלכתית!

זהו רעיון פאשיסטי — להפוך
את הילד לחייל עוד לפני שיגיד
אבא ואמא!

זוהי תקדוה ללא צורך, סכנה
מיותרת לנוער, התערבות מיותרת
בחיי המשפחה!

האנשים שהשמיעו דעות אלה על הגדנ"ע,
בכתב ובעל-פה, בציבור ובשיחות פרטיות,
שייכים לחוגים שונים ומשונים. יש להם רק
מכנה משותף אחד: אין להם מושג מהו
הגדנ"ע, מה הוא עושה, מה אינו עושה.

כי הגדנ"ע — גדודי הנוער של ההגנה —
עברו אחרי המלחמה למסגרת הצבא — אי-
ננו צבאילדים.

אין הגדנ"ע מגייס בכוח את כל הנוער
הישראלי, שולח אותו למחנות, מפקיד עליו
סמלים ארוכי-שפם, לוחץ לידיו רובה ואר-
מר לו: הרג.

אין הגדנ"ע גם תנועת הנוער המטפחת
בהבריו שינאה לתנועות האחרות.

פעולתו של הגדנ"ע היא הרבה יותר צנו-
עה, וגם בהרבה פחות נוראה. הגדנ"ע מש-
תדל למלא את החללים הריקים הקיימים
כיום במערכות הנוער, לקבל על עצמו תפ-
קידים כפויי-טובה שאיש אחר אינו שש ל-
קראתם.

לפני מלחמת העצמאות עבר כל הנוער
הלימודי, וחלק מן הנוער העובד, הכשרה גור-
פנית ולאומית מסוימת — בחגים (חינוך
גופני מורחב) של בתי-הספר, בהכשרה המ-
גויסת, בשנת השירות, בגדנ"ע או בארגון
ני המחתרת. הכל הסכימו שהדבר דרוש
הורים ומורים כאחד עודדו את בניהם ב-
כיוון זה.

מאז חל שינוי מכריע. הירידה הכללית של
הורים. היא נדבקה ברוב בתי-הספר. אהבת
מתחלף התנדבות והשרות התחילה בבית-ה-
הנוחיות, רדיפת המותרות, התגברו בנוער.
תנועות הנוער החלוציות לחמו קרב-נסיגה
עקשני, אך לא יכלו לשמש סכר מול המבול.
המוני הנוער העולה במעברות נשארו בכלל
ללא אפטרומיס, מופקדים להשפעות השלי-
ליות ביותר.

היה זה מצב שעורר דאגה כמעט בכל
מקום. הוא עורר דאגה גם בחוגי הצבא —
הארגון שיצטרך לקלוט בבוא היום את ה-
נוער הזה. אמר קצין גבוה בזכרו את לקח
מלחמת העולם השנייה: "הבעיה העומדת
לפנינו היא אם יהיה לנו דור איטלקי או
דור גירילנדי!"

העתונים מנהלים נגדו מערכת-תעמולה - תנועת
הנוער רואות בו מתחרה חשוד - הורים ומורים
רבים חושבים אותו למיותר - כי הגדנ"ע הוא

הארגון המושמץ ביותר במדינה

בת עיראק נורית דוד, 14, אחת תשמונה יל" דים הגנים בשני חדרים בצריף. החצב בבית קשה. ההורים התנגדו ליציאתה לחווה, אך המדריך שיכנע אותם ולבסוף הסכימו ליציאתה.

בן תימן שלמה עוזריק, 14, בן חקלאי מכפר אוריה, לא למד אף פעם בבית ספר. דרש מאביו לאפשר לו ללמוד. האב לא היה מסוגל לכך. היציאה לחוות גנ"ע באה כסיפוק תאוות הלימודים.

בת פרס. אסתר פרחו, 14, אחת מששת ילדיה של פועל-בנין בחלסה שהתנגד ליציאת בתו לקורס הגנ"ע. מצטיינת בחיבורים בעברית.

בני העולים

הטוב

בשעה שהנוער העירוני מסתגר בכי תו, חודם על קאריירה ומתרגל למי תרות, משתדל הגנ"ע להוציא את רוב התלמידים אל חיי הישרה הפתוח

תחילה ניסה הגנ"ע לעשות את הכל ב"ע" ובעונה אחת. אולם התקציב וכוח האדם קבעו מגבלות ברורות. הגנ"ע נאלץ לבחור בין מאות התפקידים, להחליט מה התפקיד החשוב ביותר. הוא קבע את המטרה החשובה ביותר: הנוער העולה.

עד לאותו רגע לא היתה שום תנועת-נוער מסוגלת לקלוט נוער זה. לא נמצאו מדריכי כים בני-הארץ שיקבלו על עצמם להיות ב"מעברות, להדריך נוער שהוא זר לרוחם, המדברים שפות אחרות.

הגנ"ע, כארגון צבאי היכול לשלוח את חייליו לכל מקום ררש, היה בעל אפשרות יות גדולות יותר. אך גם דרכו לא היתה פשוטה. משך שנים ארוכות נעשו נסיונות, חישו הצלחות עם כשלונות, עד שנתגבשה דרך פעולה.

בסיס-פעולה זו הוא מועדון-הגנ"ע ב"מעברה, הדומה לכל מועדון-נוער אחר. ה"מדריך הוא איש צבא החי במקום או בקרב" תו. המטרה הבלתי-אמצעית: לקרב את ה"נוער להוי הארץ. המטרה הסופית: לגבש בכל מעברה שיכבת-נוער מקומית בעלת הכרה בטחונית והכשרה צבאית יסודית, ש"תוכל ברבות הימים להחזיר במעברה וב"מ שבי-העולים את אותה דריכות בטחונית כמו בקיבוצים.

הגנ"ע הבין כי רק מדריך מבין העולים יוכל לחנך את חבריו. לכן הוציא מריכוזי העולים את מיטב הנוער, העביר אותו קורס סים של מפקדי-כיתות, דוגמה אופיינית: קורס שנערך בחוות-היציצו בעפולה, תוכנן ל"שלושה חדשים. עתה נמשך "קורס" זה שנ"היים. הנסיון הוכיח שזו התקופה הדרושה כדי לחנך נער עולה חינוך של ממש.

התוצאות מדהימות. חניכי עפולה, בני ע"י לים מעיראק, מאררוק ופרס, לא זה בלבד שאינם נופלים מבני-הארץ בני אותו גיל, אלא לעתים אף עולים עליהם. בעתונות-הקיר מתגלים כשרונות ציוריים, שירתיים וספ"רותיים שקשה היה לנחש כי עוד לפני שלוש איבע שנים רבצו ברחובות של גטו מזרחי.

תרומה של חצי שנה

עודף הכוחות של הגנ"ע, ש"אינו מופעל למען העולים, מספיק רק לתת תרומה חלקית להפעלת הנוער הישראלי המ"קומי.

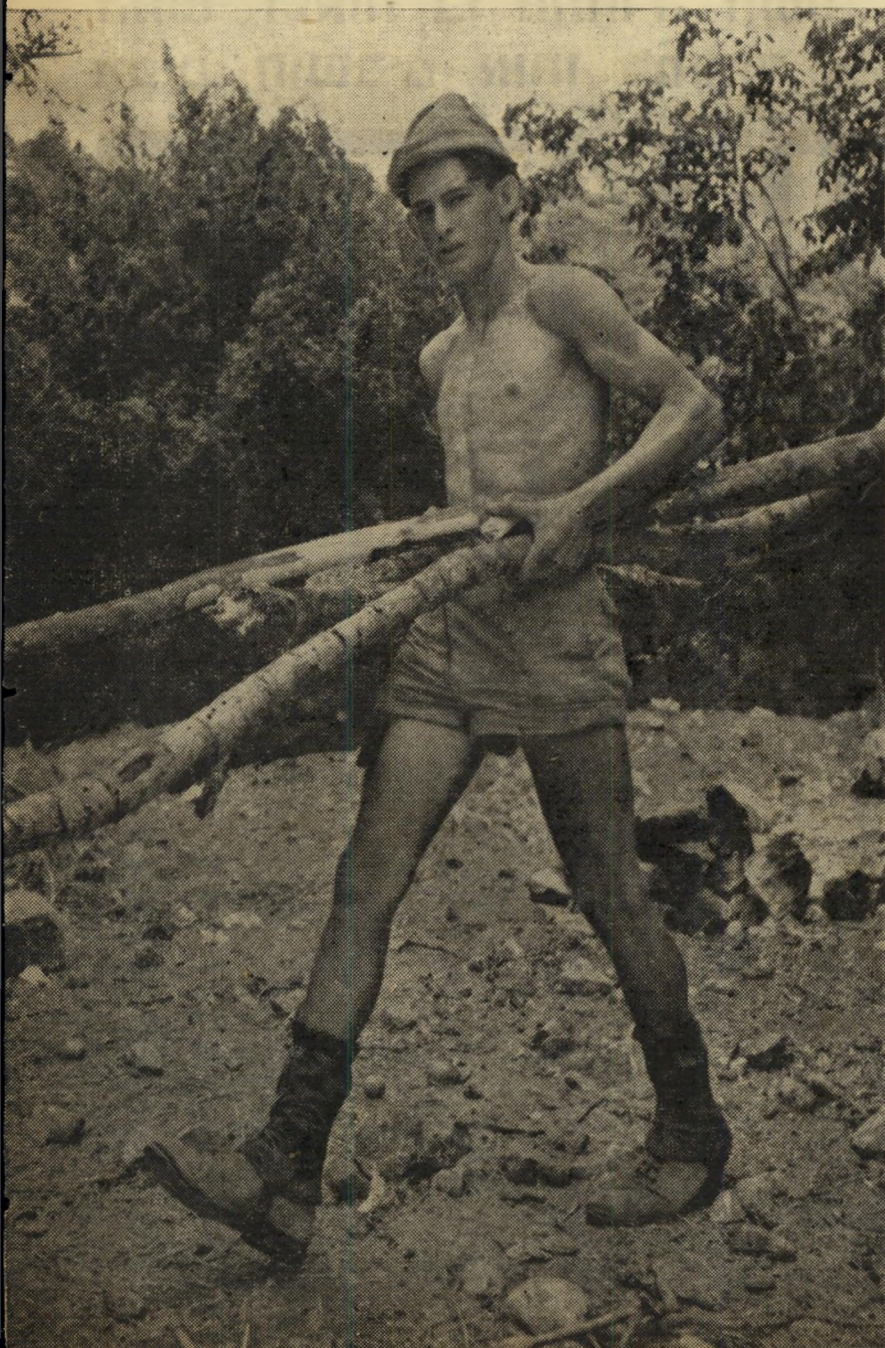
בראש פעולה זו עומדים החוגים המקצ"עיים של הגנ"ע — חוגים שמטרתם לתת לג"ע הכשרה רוחנית שתקרב אותם למק"צועות צבאיים מסוימים המצריכים יחס גפ"שי מיוחד — אויר, ים, סירות, קשר, חוב"שות, שריון. מכיון שחיל-הים מגייס את קציניו בעיקר מבתי-הספר הימיים, נקראים לגנ"עיים רק נערים שאין פניהם לקצועה ממש. חלק מנערים אלה מתגבש לשרות מלא של חצי שנה ע"נ לפני גיוסו לצבא, מגיע

משיכמים לעתיד, שוי צעירים ישראליים אלה, תלמידי חמישית גמנסיה, סיימו זה עתה מסע חמוש של 14 י"מ, הקימו אוהל.

איך מדליקים מדורה? צעיד זה נאבק ע"נ הכניסה מיטתה, הגנ"ע מסתה שזה יהיה

התנדבות זו לחצי שנה, נוסף על השנתיים וחצי, אופיינית לרוח רבים מחניכי הגדנ"ע, אשר מבקרו בוחרים להתעלם ממנה.

חוג אחר — גדנ"ע-אוויר — ממלא תפקיד חיוני לא פחות. נערים בכל קצוות הארץ, רבים מהם בקיבוצים, מקדישים את כל זמנם החופשי (והלא-חופשי) לאווירות, מ-טפסים באיטיות בסולם החינוכי של הטייס: טיסנים, דאונים, טייפרים. בהתמסרותם לצבא הם עוברים ישר לקורס הטייס. מכיוון שבקרס זה ישנו תמיד אחוז גדול מאוד של נכסלים. מסיפים בחיירי-הגדנ"ע, שכבר עברו תהליך של בחירה, תרומה חשובה מאד. לעם הוק. לנוער בעל הכרה אווירית, זו תרומה מכרעת.

כמו תנועה בלילה

בבית-הספר עצמם פעולות הגדנ"ע מצומצמות למינימום. שיעורי הגדנ"ע הניתנים ב"בית-הספר, לרוב עלידי מדריכים אורחים: שעתים בשבוע (או יום בחודש), ששה ימי מסע בשנה, 14 יום כל שנה במחנה של הגדנ"ע. להלכה זהו שרות-חובה. למעשה זהו שרות של התנדבות, כי כל הרוצה להשתמש מצליח בנקל. יחס בית-הספר מכריע. הריאלי בחיפה ורמנסיה רחביה ערים מאד לתפקיד הגדנ"ע (אף שמנהל הריאלי הוא בן משפחה פאציר פיסטית, הידועה מאד ביחסה זה), יחס תלמידיהם חיובי. בחיטספר אחרים, כמו של ווה בתל-אביב, אדישים, יוצרים יחס של השתמטות אצל החניכים. אין זה מפליא במדינה בה ישנם בית-ספר, כמו מכס פיין, בהם אין בכלל שיעורי-התעמלות. עמוס תל בון היה חניך בית-ספר זה.

מספר מדריך: יחס בית-הספר משפיע, כנראה, על יחס ההורים. הורי תלמידי הריאלי באר אלינו, התחטסו בהבנה רבה לתפקידנו. הורים של בית-ספר מסוים אחר באו והתלוננו שבניהם מצאו שעה במרק.

רק חלק זעיר מפעולות הגדנ"ע נוגע לנשק. רוב מקצועות הגדנ"ע מקיפים שטחים שכל אדם חייב אותם: חיים בשדה, תנאי מחנה, מסעות, ספורט שימושי. אמר רם רון, מפקד קר-הגדנ"ע בן ה-29, עורך-דין ובעלה של עורכת-דין, לשעבר מ"מ מפקד חטיבה: "התקידנו הוא להגביר את התחושה הבטחונית והכושר הגופני של הצעיר, ולהקנות לו ידיעות צבאיות שטוב לתת אותם בגיל צעיר, כמו תנועה בלילה."

אנשים החוששים כי חינוך טרום-צבאי ייצור עם מיליטריסטי, היו מעדיפים אולי כי תפקיד חיובי זה יפול על ארגון עצמאי, בלתי-צבאי. במציאות הארץ זהו חלום ש"אין ניתן להגשמה מבחינת התקציב וכוח האדם. הם חייבים לשקול את הטוב והרע. הם ימצאו, מן הסתם, כי במציאות עולה ה"חיוב בהרכה על השלילה — על אף כל הדיעות הקדומות.

אימונים בנשק בוגר צעיר מדי אמנם עוזרים למשוך את הנוער אל השרה, אך עולמים ברבות הימים ל-הטביע על העם חותם של מיליטריזם.

והרע

תרגילי קרב עוזרים לדעת הצבא, לגבש בשורות הגדנ"ע חומת-גלס לדרגות הגבוהות. פנקס-הישגים יעזור להעלות את המתח.

בני הארץ

איש הקרקע, צעיר תל-אביב, שיקריב את מנוחת-הקצין כדי לעבור קורס מ"מ מושך למדריכי כים יהיה בקרוב מפקד-כיתה גדניעית. יצטרף ללחום באדישות הגוברת והולכת בין חבריו ב"בית-הספר, ב"שכונה, בחברה ובכל שאר ה"מקומות בעיר.

אנשי האוויר העוברים קורס טייס ויהפכו תוך חדשיים לטייסי פיפרים, התאספו מכל הערים והקיבוצים, מייצגים את הטיפוס הטוב ביותר של נוער ישראלי כולם מתנדבים המקדישים בבית מיטב זמנם ללימוד האוויר.

נוער נשאר נוער: בניגוד לכל הנבואות, הרי החומר הגלמי של בני 15 אלה אינו נופל מן הדור אשר לפני המלחמה. בתנאים מתאימים הוא מגלה את אותן תכונות של סבילות.

העם

ריח אוור

כתוצאה ממפעל הירקון. העירייה עדיין אינה פעילה. הרשימה נתמכה על ידי ראיון עם הכימאי, ד"ר יפה.

ביום ה' עלתה הזעקה מעלה מעלה: "שי תוקילדים, טיפוס וזהבת עלולים להתפשט בסביבות הירקון!"

ביום ו' הגיעה ההיסטוריה לשיאה. המתיר חות במרוקן, יחסי ישראל-ערב, סכסוך גורא — כל זה נדחה לקרן זווית, והדפים הל- בניסאפוריים של הארץ הוצפו במימי היר- קון: תצלום גדול, שהראה קבוצת אורחים חובבי-מרגוע דגים במים הצלולים של ה- ירקון. ידיעה על דיוני הממשלה בקשר ל- תוכנית. ראיון מיוחד עם ראש עיריית תל- אביב, חיים לבנון, שנתן את ברכתו לזימון המוחצת של הארץ.

הדג במים הצלולים — או הבלתי-צלול- לים — נמשך גם בראשית שבוע זה, כאשר ראיון אנשי-הארץ, את חבר מעצת עיריית תל-אביב, אליעזר פרי, לא פירסמו אף מלה אחת על הצד השני של המטבע המימי.

ווריד כחול ורחב. המטה של הצד ה- שני שכן בתוך חדר גדול וריק מרהיבים באחד מבנייני הקריה, תל-אביב. הכתלים היו מכוסים במפות גדולות של ישראל. ה- סיכות הצבעוניות שנוצרו על גבי המפות ציינו את מקומם של מקורות המים ותחנות התצפית ברחבי הארץ. ווריד כחול ורחב נת- משך מראשי-העין, מקור הירקון, אל נקודה בנגב — מרחק של 102 קילומטרים.

היה זה צינור-המים הענקי* אשר יורים 75 עד 100 מיליון מטרים מעוקבים של גור- זל יקר, כדי להורות אלפי דונאמים צחיחים של קרקע. וורידים דקיקים יותר הסתעפו מקצה-הקו לאורך עשרות קילומטרים: היו

מימאי בראם

„אתי הם לא דברו“

אלה הצינורות המשניים בקוטר של 36 ו-48 צול.

היה זה הראשון בשני הצינורות, שיורמו את מימי הירקון לנגב. העבודה כבר החלה, הסתיים בקיץ הבא. אחר תושב תוכנית קר- הצינורות השני לאישור הממשלה.

שמה בלאס, מרכזו וליבו של מפעל-ה- ירקון, ישב ליד מכתבו הגדולה, המצופה זכוכית, הכחיש בקולו הרם את כל ההשע- רות על הסכנה הנשקפת לפלשתים, או ל- נהר ההיסטורי: „אין לנו כוונה לשתות את כל מימי הירקון, אלה ששאבו מים מן היר- קון, יוכלו להספיק ולשאוב אותם.“

תוכניות מקבילות. בהמשך דבריו סי- פר בלאס כי יחד עם התוכנית המקורית קיי- מות שתי תוכניות מקבילות, אשר תקציבן — מיליון 600 אלף ליי מתקציב-הפיתוח — כבר אושר:

● תוכנית להקמת קו צינורות, שיורום את מימי הביוב של תל-אביב, רמת-גן ופתח- תקוה לתוך הים. כך שמימי הירקון ישארו

* השבוע הכחיש ד"ר יפה במכתב למע- רכת „הארץ“ חלק מן הדברים שנאמרו ב- ראיון. טען שאין הוא מוסמך לקבוע אם הק- טנת זרימת הירקון עלולה ליצור ביצה.

** הצינור מורכב על ידי מפעלי ייכל גז, בקרבת מגדל אשקלון, לפי מיטב השיטות החדישות.

ריח מזויר ריחף השבוע באויר המדינה. כ- סיס-מלחמה וחתיקים, המריחים ריח של אבק- שריפה, נהמו המפלגות ורקעו בפרסותיהן (ראה דו"ח מיוחד בעמוד הבא).

איש לא ידע בדיוק איך זה התחיל. שנה שלמה עוד נשארה עד לבחירות. שנה של השמצות הדדיות, של הסחת שקרים וחצי- אמיתות איש בפני רעהו, של פזילה לעבר הבוחר וניחול ענינים לצורך כותרת העתון — היה זה סיכוי קר מאד למדינה.

כל מדינה דמוקרטית זקוקה לבחירות — למערכת שתתן לאיש הפשוט את ההזדמנות לשאול את עצמו שאלות מכריעות, להרהר על גורל-הכלל, אולם מערכת-בחירות הנט- שכת שנה שלמה היא ניתוח ממושך מדי — גם חולה בעל לב חזק כשור עלול להתמוטט בו.

בשעה שכל יום שקול על מאזניה של מל- חמת-הקיום הלאומית, שהמצב החיצוני מ- חייב החלטת מהירות, נמרצות וקיצוניות, שנה-של-בחירות עלולה להפוך לשנה-של התאבדות.

פיתוח

פלישתים עיר. ישראל

במשך מאות השנים הקודמות התחוללו קרבות גדולים על-פני ישראל: ליד חומות ירושלים, במגידו, בהר-הגלבוע, במצדה, ב- ביתר. בשבוע שעבר נפתח קרב חדש בקרבת תל-אביב — קרב אשר ייקרא, ללא ספק, בפני הדורות הבאים בשם הקרב על הירקון.

הקרב הגדול החל, כאשר הופיע על גדות נהרה האדיר של תל-אביב פרש רכוב על סוס של נייר. בידו האחת החזיק מגן, ועליו המלה הארץ. בידו השנייה היה עט-נובע ש- חזו.

אורחי תל-אביב נודעו בשמעם את הפרש מכריז על קיצם הקרב ובא: „מות תמותו! אם לא ימיתכם האויר המורעל, יקטלכם ה- יתושים, אם לא יקטלכם היתושים, תמותו בצמא. מות תמותו — עד האחרון!“

הכרזה זו ציינה את תחילתו מאבקו החדש של הארץ, שהיה מכון הפעם נגד התוכנית להזרים את מימי הירקון לנגב, להלבישו באדרת ירוקה, המבוצעת על ידי חברת מקו- רות.

לא היתה זאת מלחמתו הראשונה של הארץ נגד פיתוח הנגב. רבים זוכרים עדיין כיצד יצא אותו עתון, בשצף קצף נגד כיבוש אילת. הוא טען תמיד כי נצחית אינו אלא עול הרובץ על כתפי ישראל, שטח חסרת-תקווה, הוולל את התקציב בכל-פה.

יתושים, צחנה, מחלות. כהרגלו, ניסה הארץ לפרוט על נימיה-הלב המיושנים של האנשים, אשר עיינו מאז ומתמיד כל מבצע נועז ורענן; האנשים אשר שנאו את האופ- קים הרחבים, שדומי הרוח, ביכרו להתבונן ברחובות הצרים, לעקוב אחרי המתרחש ב- דירות שכניהם. הם ישנו, אכלו, עבדו, הש- חוקקו לדבר אחד ויחיד: בטחון. במאה האחרונה המציאו סטודנטים גרמנים — ש- אחד מהם היה אביו של עורך הארץ, גרשום שוקן — שם מתאים לסוג אנשים זה: פלשתים.

הארץ הכיר את קוראיו, סיפר להם בדיוק את אשר רצו לשמוע: סכנה גדולה גלומה בתוכנית הירקון, אין זה אלא משחק-מול. מחר ישתנה הכל. הירקון יעלם כליל. במקו- מו יבואו להקות-יתושים, צחנה, מחלות. ל- ילדים לא יהיה היכן לשחק; לזוגות הצעירים לא יהיה היכן לטייל. התיירים יבואו ויראו רק וואדי ריק, גוש שרידי קופסות-שימור- ים, ומורה הדרך יאמר: „כאן זרם פעם הירקון, אשר נזכר בספר יהושע“. והתיירים ינידו בראשיהם, ישאלו להיכן נעלם הכסף, שהוקדש לפיתוח ישראל.

דיג במים צדודים. בשבוע שעבר היה כל אדם, שרצה להחדיר את שמו אל העמוד הראשון של הארץ, צריך רק להתקף את תוכנית הירקון. כל אדם, אשר היה מסוגל לומר משהו הורסני על התוכנית, רואיין ב- קפדנות על-ידי עובדי העתון — בין אם היה לדעת משקל, ובין אם לא. השקפות מצדדי- התוכנית הושחקו לגמרי, אף כי התוכנית המקבילה של הנחת צינור-ביוב חדש, ותוכ- נית-המים של תל-אביב לא היו בגדר סוד. ביום ד' שעבר הופיע הארץ בכותרת צנר- עה למדי: „סכנת מחלות לתושבי תל-אביב

● אל תצפה לבחירות לפני אוגוסט, 1955. גם אם תיפול הממשלה לפני תאריך זה, לא מן הנמנע כי נשיא המדינה יבקש את הממשלה הנוכחית לזמין בתפקידה כממשלת-מעבר משך כמעט שנה. שתי האפשרויות האחרות: (א) הכרזת בחירות כלליות מיד; (ב) הרכבת קואליציה מצומצמת. איש אינו נוטה לפתרון הראשון, אך רבים ממנהיגי מפא"י מחייבים את הפתרון השני בשיתוף עם אחדות-העבודה.

● צפה להורעה מתואמת של ממשלת ישראל ומטה משקיפי אי-ם על חזירתה של ישראל לוערת שביתת-הנשק הישראלית- ירדנית. בדרכו לארץ קיים הגנרל הקנאדי בארנס שיחה על נושא זה עם אריה אילן, איש משרד החוץ הישראלי המספל בעדות שביתות הנשק. אילן ביקר לשם כך בלונדון.

● ירח-הרבש הפוליטי של ישראל ובורמה עומד להסתיים, אם תחזק ממשלת אמריקה בתוקף בכיוון זה. ישראל קשרה קשרים הדוקים עם המדינה הדרום-אסיאתית, הקרובה גיאוגרפית ורוחנית להודו, מתוך תקווה להת- קרב למחנה האסיאתי ולרופף את בריתה עם הערבים. עתה רמזה אישיות אמרי- קאית לישראל כי ארצו אינה רואה בעין יפה התקרבות זו של ישראל אל מדינה אשר המערב „אינו רחש לה אמון מלא“, בגלל עמדתה הניטרליסטית בדיוק- העולמית.

● סיכויי השלום בעולם חזקים עתה יותר משהיו אי פעם מאז פרצה מלחמת-העש ב-1936. אפילו ממשלת אמריקה, המתייחסת באיבה לכל פשרה עם ברית-המועצות, נדבקה ממצי-הירוח הרונג הכללי, ש- תחררה זו הפעם הראשונה מן המתייחסות המתמדת ששררה עד כה בוושינגטון.

● אם יתקבל בכל זאת אחוז החסימה, יתכן כי אחרי הב- חירות הכאות לא תקום מחדש הקואליציה הנוכחית. כמה מרא- שי הצ"כ החלו חושבים על האפשרות כי במשטר של אחוז חסימה תוכל מפלג- תם להיות באמת אלטרנטיבה אמיתית למפא"י, ושכדאי לה במקרה זה לחכות חמש שנים נוספות באופוזיציה כדי לרשק את מפא"י בבחירות לכנסת הרביעית.

● אותה שעה מאיימת סכנה פנימית על הצ"כ עצמם. אפרים גוזמן, מזכיר הסוחרים שפרש מן המפלגה, מאיים להקים רשימה עצמאית של אזרחים בבחירות לעיריות ואולי גם לכנסת. גוזמן בוסח בקולותיהם של 24 אלף סוחרים רשומים, משפחותיהם וידידיהם, המסוגלים להכניס לכנסת לפחות חמשה ציפים, אינו חושש על כן מפני אחוז-החסימה של 4.2%.

● אל תצפה לשום התקרבות של אחדות-העבודה למפא"י בעתיד הקרוב. המפלגה החדשה תשתדל עתה לבסס את כוחה העצמאי, לעמוד בתוקף על עצמאותה. סימן ראשון: היא תסרב לנהל שיחות עם כל גוף מפא"י אף יהיה נוכח דוד ליבשיץ, איש אחדות-העבודה שעבר בשעתו למפא"י, ליב- שיץ פירסם בשעת הפילוג הודעה עולבנית שרמזה כי גם המפלגה החדשה תצטר- בדרכו.

בגינתיים משתדלת המפלגה החדשה ליצור עתון יומי משלה, נתקלת בכך בקשיים חמורים.

● המטיילים ספק ביעילותם של מומחים זרים יקבלו אישור נוסף לדעתם כשיתפרסם דו"ח מבקר-המדינה, שיציין כי כמה ממומחים אלה הביאו תועלת מופקפקת ביותר אפילו לדעת המשדרים שהזמינו אותם.

● הכבשים של שדה-בוקר יצטרכו להיפרד מבן-גוריון אף תתגשם תכנית המציעה לבטל את משרד הפיתוח בממשלה הבאה, להעביר את כל עניני הפיתוח לחברה ממלכתית אשר בראשה יעמוד בן- גי. הגשמת תכנית זו תלויה בעתידו הפוליטי של בן-גוריון. היא תתבטל מעצמה אם יחזור בן- גי, למשרד ראש הממשלה, תהפוך לרצינית אם יישאר שרת במקומו.

● הכנסת עלולה לעבור למעון זמני חדש. עסקני המפלגות שהיו רגילים לחיות ולפעול בבתי-מלון, יוכלו לחזור להרגל זה אם תעבור הכנסת לבית-מלון במקום שקט בירושלים הדרומית, שבנייתו הופסקה מחוסר תקציב. תכנית הבנין של הכנסת נידחת מדי פעם, ובינתיים צר המקום בבית-הנוכחי.

● אם אתה מעוניין להשקיע את כספך בבניה, צפה לכמה ת- חות. הממשלה עומדת לראות בענף זה השקעת הון עם כל הזכויות הכרוכות בכך. בשקוש ערים הגדולות עומדות שתי חברות (של יהודי צרפת-בלגיה ושל יהודי דרום אמריקה) להקים שורה של בנייני משרדים גדולים.

● יתכן כי תוכל לשתות יותר יין בפחות כסף אם יגשימו כמה בעלי בתי- חרושת לייב באמריקה הלטינית את תכניתם להקים מפעל חדש בארץ בשיתוף עם הון הסתודות. לדעתם נובע מחירי היין הגבוה הנוכחי משי- טות ייצור מיושנות.

● גם אם אינך מחבב יין, תעמוד לפניך ברירה בין סוגי משקאות רבים והולכים. אחרי טמפו מבקשים עתה כמה יצרנים מיוון לייצר בארץ בקיץ הבא משקה יווני שטעמו, לדבריתם, משובח מכל התוצרת המקומית.

● אם זקוק אתה לאשראי, חכה לנכונות גזולה יותר מצד הבנק הלאומי לשרתך. עם פתיחת הבנק הממלכתי ושיחורו בל"ל מטרות חשבונות הממשלה, יקדיש תשומת לב גדולה וזחולת לחוסן הקטן ולבעלי עסק זעירים, ינסה להתחרות עם בנקים אחרים בשטח זה.

● עוד השנה תוכל לחוג ישר מספר בעיר אחרת. כאשר יושלם הקשר השירי בין תל-אביב וירושלים. למעשה כבר קיים הסדר זה לגבי כמה מאות מספרים בשתי הערים — מרכזיות הממשלה והצבא. עד דצמבר מקוים מהנדסי הדואר להסדיר את הדבר לגבי כל בעלי הסלפונים.

שעת האכס מתקרבת

מועצת מפא"י בבית ארלוזורוב, תל-אביב
„סליחה, כוונותיך מציאות“

גם לגברת ההגונה ביותר יכול לקרות ששמלתה התחתית תציץ מתחת לחצאית. ה' שבוע עמדו כמה מפלגות במצב בלתי-נעים כזה: כוונותיהן הציצו מתחת להכרזותיהם. הכוונה הכללית: לרכז את המספר הגדול ביותר של תותחית-עמולה גדולים לקראת מערכת הבחירות המתקרבת (ראה העם).

היוזמה העיקרית באה, בלי ספק, מצד ה' ציונים' הכלליים, המקוים להי'ג בבחירות ה' באות עליה ניכרת, שתאפשר להם ללחוץ את מפא"י אל הקיר, למנוע ממנה כל אפ' שדות של שלטון בלעדית, זה זמן רב היו ה' צ"כ בלתי-מרוצים במעמדם. אמנם ישבו ב' ממשלה, אולם הם היו בה מעוט. בשאלות רבות הכריע הרוב בהצבעה. בהתאם להס' כס האחריות הקולקטיבית, נאלצו לחתום ב' שתי ידיהם על כל דבר שהוחלט בממשלה, אף שעלול היה לעורר את רוגזם של בוח' רים יקרים.

הם שיקרו לנו...

הקש ששבר את גב הסבלנות ה' צ"כית היה סעיף קטן, שביקש לתת הנחה מיוחדת ל' פועלים שכירים במס ההכנסה, לעומת עוב' דים עצמאיים בעלי אותה הכנסה. הפליה ממאירה! קראו ה' צ"כ, "עונש לאדם ה' עצמאי!"

מפא"י גם היא לא התלהבה כל כך לסעיף, אך חשבה אותו להכרחי. טען איש מפא"י מרכזי: „הקפאנו את שכר הפועלים. מלבד חוספת היוקר, לא נתנו להם להעלות את השכר. שכר-הטרח של העצמאיים עולה כל הזמן. היתה לנו הברירה: להעלות את שכר הפועלים ולהתחיל מחדש באינפלציה, או לתת להם הנחה אחרת. בחרנו בדרך השניה!“

נימוק שני, שלא הוזכר: מנהיגי הפועלים משוכנעים כי רוב העצמאיים אינם משלמים את כל המס המגיע מהם. נימוק זה לא הוז' כר בקול רם כי גם בעלי הבנוי לא אסרו להעניש את המשלמים עבור חטאיהם של המשתמטים.

עצם התפוצצותו של סעיף זה בא כאפת' עה, כי הסעיף עצמו אינו חדש. דובר עליו רבות. „הם שיקרו לנו“, הורה ציוני-כללי. „אמרו לנו שזה יתבטא בהבדל קטן. פתאום עשינו חשבון וראינו שזה מגיע למאות ל' רות לאיש. הבאנו את זה מחדש לממשלה. אז הכריעו נגדנו ברוב קולות!“

דאגתם של ה' צ"כ היתה מובנת. הסעיף נז' גע לבוחרים רבים, העומדים דוקה בין מפא"י ומפלגתם. הסכמת ה' צ"כ לקיפותם נכ' לה להזיק להם ליד הקלפי. לעומת זאת דא' גו אנשי מפא"י בעיקר לקולות הפועלים. הכריזו לא מכבר מנהיגי מפא"י חשוב: „יום אחד יקום מתנה הפועלים בהמוניו ויפסיק לשלם את המס. אי-אפשר יהיה להכניס את כולם לבית-הסוהר! צריכים לחסל בעוד מו' עד את המצב בו משלם השכיר את כל ה' מגיע, וחלק גדול מן העצמאיים אינו משלם כלל!“

היהודים יערימו על החוק...

הציונים-הכלליים היו ממורמרים. היו ל' הם נקודות אחרות, שהכאיבו לא פחות. הם האמינו כי הכרעת הרוב בממשלה בשאלות הבנוי הממלכתי דרשה את השקפותיהם. הם גם האמינו כי מפא"י הפרה למעשה כמה

סעיפים בהסכם הקואליציוני, כמו שיתוף נציגיהם בחברות הממשלתיות, שיתופם ב' ציגויות המדינה בחוץ-לארץ. אולם כל אלה היו נקודות שניות במחלוקת, חסרות בהי' רות. מתכנני ה' צ"כ חיפשו נקודה ברורה אחת של הפרת הסכם. הם מצאוה בנקל.

לפני הרכבת הקואליציה גברה תשוקתו של דוד בן-גוריון להתקרב לחלומו הנכסף, מש' טר של שתי מפלגות. הוא הציע תרופה חל' קית: „אחוז-חסימה של 10%, שימנע נצי' גות עצמאית כמעט מכל המפלגות הקיימות. ה' צ"כ קיבלו את הרעיון בהתלהבות, בהאמי' גם שהוא יכה את הפרוגרסיבים משמאל ואת חרות מימין. תוך משאומתן ק'אליציוני ירד האחוז עד 4.2% (5 נציגים בכנסת), ו' נדחה הביצוע עד לפגרת הכנסת הקרובה, עתה שהפרוגרסיבים דחו את הצטרפותם ל' צ"כ, דרשו ה' צ"כ את הביצוע.

אלא שבינתיים גברו מחשבות אחרות בלב מפא"י. כמה ממנהיגי התנגדו מן הרגע ה' ראשון לאחוד-החסימה, ראו בו אמצעי בלתי-דמוקרטי ומוזיק. „אי-אפשר לצוות בכוח ה' חוק על הקמת מפלגות גדולות. היהודים יערימו על חוק כזה. התוצאה היחידה תהיה הקמת גושים-לשעת-בחירות שיתפרקו למח' רת היום!“ אולם ב' ג'י, הכריע בשעתו, מפא"י הסכימה לסעיף זה כתנאי להקמת הקואליציה.

חיבוק ללא אהבה

ל' צ"כ לא היה ענין אמיתי באחוז-החסי' מה. אחוז של 4.2% לא היה פוגע, לפי רוב הדעות, בפרוגרסיבים ובחרות, היה משפיע רק במעט לריסון יסודות בלתי-מושגעים בתוך המפלגה (ראה תצפית). אולם משראו את היסוסי מפא"י, החליטו: קיום ההסכם מצד מפא"י, או משבר.

מפא"י לא יכלה לקיים את ההסכם. היו לה כמה סיבות חשובות:

- אחוד-החסימה היה הורס את סיכויי הרשימות הקטנות שלה בציבור הערבי וה' דרוזי, מפקיר את קולות הערבים לקומוניס' טים או לבישוף חכים. השנוא עליה לא פחות, המבקש להקים מפלגה ערבית לאומית חדשה.
- הוא היה מעמיד בסכנה את מפלגה אחוד-העבודה החדשה, מנהיל עלידי כך נצחון למפ"ם.

● הוא היה מאחד את הדתיים לגוש אחד, שאיתו היה קשה יותר לנהל משאומתן ולהשיג שטרות מאשר עם כל אחד מחלקיו המפוצלים.

● הוא היה, אולי, מסכן את הפרוגרסי' בים, מאלץ אותם להיכנע ללא אהבה לחיבר' קי ה' צ"כ.

דוקא בסעיף האחרון היו ל' צ"כ חשדות מיוחדים. דעתם: מפא"י הבטיחה הבטחות שונות לפרוגרסיבים ערב החלטתם להימנע מלהצטרף ל' צ"כ לפי חכנית גולדמן. (לדוג' מה: הסכמתם לשלוח את ח"כ הפרוגרסיבים יוזה הררי לאו"ם כמלוח המלחמה הישרא' לית, במקום השמור בדרך כלל למפא"י עצ' מה.)

מה רוצים מאתנו?

אנשי מפא"י עצמם כעסו מאד על חשדות אלה. „לא עשינו שום חשבון טכסיסי מפלג'

חי', הכריזו. „לקחנו רק בחשבון דבר אחד: הסעיף הזה הוא שנוא על הציבור. אף איש אחד לא קם להגן עליו. הציבור רואה בו קונויה של מפלגות גדולות בלעית המפל' גו הקטנות. זה היה מוזיק לנו בבחירות — וגם לציונים-הכלליים עצמם!“

עתה היתה ל' צ"כ סיבה ברורה ומגובשת למשבר: הפרת גלויה ופשוטה של הסכם בידי מפא"י. קשה היה לתאר התחמקות חו' תכת יותר מהסכם מפורש. אך גם מכך לא נבהלו אנשי מפא"י. „אנחנו מקיימים את כל ההסכמים“, הבטיחו. „כפועלים שגדלו באי' גוד המקצועי אנחנו יודעים שהפועל מעוני' ין תמיד בקודש ההסכם הקולקטיבי. אולם הפעם זה לא הסכם אמיתי. זה לא דבר ה' שייך לנו ושהבטחנו לתת. זה נוגע לכל ה' ציבור.“

הוסיף מנהיג אחד: „מה רוצים מאתנו? אנחנו לא ניפגע משום אחוד-חסימה. מפא"י תקבל יותר מ-4.2%! בזה מודים אפילו ה' ציונים-הכלליים! אבל בכל הסכם פוליטי יש זכות לחותמים לחזור בהם, אם השתנה המצב!“

בשתי חתונות

אולם לציונים-הכלליים לא היה שום מצב רוח להרהר על פילוסופיה חוקית. עליהם היה להחליט: מה המסקנה הנובעת מהפרת' ההסכם?

הקיצונים דרשו פרישה מיידית מן הקו' אליציה, ואף שמתו על כך: אחרי שנה ב' או-פיוציה תוכל המפלגה להתייצב לבחירות כשהיא שוב קיצונית, תחת סיסמתו הישנה של איש-התעמולה שלהם שלום זיסמן: „מספיק ודי — בשלטון מפא"י!“ אולם רבים אחרים סברו, בצדק, כי סעיף אחוז-החסימה אינו פופולרי בין הקהל, לא יעורר את אהדתו למפלגה.

את המוצא הציע יוסף ספיר הפתח-תקוואי, הנחשב למוח הצלול ביותר במפלגה: לא לפרוש מן הקואליציה, אולם להודיע כי ה' פית סעיף ההסכם מבטל את כולו, משחרר

* עקרון הכלול בסיסמה הרומאית הע' תיקה Rebus Sic Stontibus

את ה' צ"כ מן האחריות הקולקטיבית. המס' קנה: ה' צ"כ יוכלו לרקוד על שתי חתונות, להישאר בשלטון וגם להפוך לאופוזיציה, להצביע נגד החלטות הממשלה שהם עצמם חברים בה.

למפא"י היו תוכניות אחרות. אותם העס' קנים שהכתירו בשעתו את שרת, בניגוד ל' ציון בי.ג'י, הכריחו עתה את שרת לחזור בו מן ההסכם, עליו מבוסס שלטונו. למחרת כינוס מועצת מפלגתם, בבית-ארלוזורוב ה' תל-אביב, היה פחות או יותר ברור: שרת יתפטר, יכריח בזאת את כל הממשלה לתת פרק, אם יגשימו ה' צ"כ למעשה את האיום להפר את האחריות הקולקטיבית.

היו שראו בכך את ידו של הרועה משה' ביקר. שלושה מחברי הוועדה המדינית של מפא"י סיירו בשבוע האחרון בגנג, ביקרו ב' מקרה בצרף השבוי של ב' ג'י. סבורים ה' חושדים: בן-גוריון ראה שהוא נשכח בהדרגה וכי עליו לחזור לשלטון בהקדם, העמיד לכן את שרת במצב שהיה נאלץ להתפטר. חסידי ב' ג'י, צחקו לחשדות אלה. הבטי' חו הם: בן-גוריון לא יחזור לשלטון לפני הבחירות הבאות — אלא אם כן יקרה אסון לאומי.

הכנה לקרב

אחרי גמר הסיבוב הראשון התכוונו שתי המפלגות למערכה הקרובה. אף אחת לא היר' תה לגמרי בטוחה בעצמה. ה' צ"כ לא בטחו בפופולריות של עמדתם. לשרת לא היה רצון רב להתפטר.

השאלה הגדולה: באיזו מידה ינצחו ש' קולים של בחירות, המחייבים את פירוק' הקואליציה כהכנה לקרב, ובאיה מידה תנ' צח דעתם של בעלי האינטרסים משני-הצד' דים, המעונינים בשקט כדי לנהל את העסקים כרגיל — תוך חלוקה מסוימת של היתרונות.

* בעיקר לשם דיון במצע כלכלי חדש, ש' ישים את הדגש על פיתוח חלוצי של כל הארץ והעברת הדגש מן הפיתוח העירוני לפיתוח כפרי. גם מצע זה עלול לסתם מפ' נה לקראת הבחירות, יעמיד את המפלגה ב' אור חיובי יותר בעיני הפועלים וההתיישבות העובדת.

לגבי המדינה? משמעותו אחת: לחם, ישובים חדשים, קליטת עליה. חלשים, ראשו המעוגל כאומר: „כן. זהו זה!“ שפתיו היו הדוקות. סנטרו המוצק הביע עקשנות — ללא חת וללא רתע.

פרשת קסטנר הניתוח נגמר

משפט-גריןולד-קסטנר, אשר לא היה צריך

כל רושם: „אלו הן רק צעקות-שוא“. איש מעובדי מערכת הארץ לא בא אליו לשאול שאלות, או לברר את המצב. „אלו היו באים אלי, לא היה ביכולתם למכור לקהל כל סנ' סאציות.“

בלאס העביר את אצבעו לאורך המפה, לא התימר כלל להיות צנוע: „זהו מפעל גדול. הוא יעלה לנו 35 מיליון לירות. אין צו' רך להוסיף כי הוא יספק עבודה לאלפי מוב' סלים. אבל היוזע אחת את משמעות המפעל

זכים וצלולים.

● תוכנית חדשה לאספקת מים לתל-אביב וסביבותיה, אשר תשים קץ לשימוש-יתר' במקורות-מיהתהום הקיימים, שממיהם הול' כים והוסכים מלוחים. בד בבד עם מיהתהום תקבל תל-אביב גם מים מסוגנים מן הירקון. בלאס הוסיף והסביר כי שתי תוכניות אלו ישפרו את המצב הסניטארי של הירקון. המהווה כיום בעיה חמורה בפני עצמה, המאבק שנפתח עלידי הארץ לא עשה עליו

הפנים, שהיה זכור לו משנים עברו, בהן עזר לקרן הקיימת לקנות קרקעות בשומ"ר ובעמק יזרעאל.

יצחק רוקח וידידיו חתקים אחרים שמחו על שובו של חגי איברהים לישראל: הם ידעו כי החג, דודנו של ראש עיריית טול-כרם ובן לאחת המשפחות העשירות ביותר בישראל, יוכל לפעול למען השלום בין ישראל וארצות-ערב — כפי שעשה כבר בימיו הראשונים של היישוב העברי בארץ. אולם פקידי האפוסטרופוס סברו כי לירה ביד טובה יותר מעשר יוני שלום בריקע, הוסיפו לחזק על הזקן.

לאחרונה הגיעו שני הצדדים להסכם סופי: חגי איברהים מכר את הפרדסים שלו ב-140 אלף לירות, אשר היו צריכות להיות משור למות לו לשעורין. הוא ידע כי הפרדסים שחיים 800 אלף לירות; אולם הוא ידע גם כי אם לא יסכים לתנאים, לא יקבל אף פרוטה. הוא חתם על ההסכם בחיוך.

חגי איברהים היה סוחר חותק ומנוסה. הוא לא האמין בשמירת הכסף בבנק, קנה מגילות של מחסני הקירור החיפאיים: הדיכונות יעזרו לו ולאשתו הקונה לסיים את חייהם על אדמות. אולם מאחורי ה"חיוך הנצחי כרסם בליבו הכאב.

בשבוע שעבר התעורר חגי איברהים במצב רוח טוב וביקש מאשתו להגיש לו את שופרת-הטלפון: היה עליו להתקשר עם מחסני-הקירור. הוא לא חייג את המספר: השופרת נפלה מבין אצבעותיו. חגי איברהים קיבל התקפת לב, מת במקום.

חניקת-אוזן

לא רחוק ממכר העיר נצרת, בסימטה שפופרת-שמש, ניצב בניין מוארך וגמון: אחד ממפעלי המרצפות הגדולים ביותר ב"מדינה.

המפעל שייך בחלקו לתעשיין כרם ש' אלופי, (העולם הזה 861), שהיה בעליו ב"תקופת המנדט, ובחלקו לטול-בונה. אולם עד לפני זמן קצר לחצה טול-בונה על שותפה הערבי, הרחיקה מעליו לקוחות יהודיים, תוך מגמה מכוונת להכריחו למי כור לה את חלקו במפעל.

ההשבתה של מפעל-המרצפות נמשכה ל"מעלה משנתיים, עד אשר אור שאלופי עזר, פנה אל העתונות הישראלית, טען כי מעשיה של טול בונה חנים חלק מן הקו הכללי — קו שמגמתו להרוס את התעשייה הערבית, להביא את המיעוט הערבי ב"ישראל למצב של תלות כספית בסקטור היהודי.

תלים שז מרצפות. יום אחד לאחר שנפרסמה הרשימה על שאלופי בעתונות, התקשרו אתו שותפיו החיפאיים, הודיעו כי הוא יכול לשוב ולהפעיל את המפעל. משך שלושה חודשים המה הבניין הגדול משאון המכוונות וקולותיהם של ארבעים פועלים. המרצפות המוגמרות נערמו אולם אף מכונות של טול-בונה לא באה להעבירן לשיכונים החדשים ברחבי-הארץ.

כאשר הגיע מספר המרצפות המוגמרות ל"200 אלף, פנה שאלופי להגהלת טול-בונה, ביקש הסבר למצב התמונה, קיבל תשובה קצרה: "תחילה יש לבדוק את סיבה-המרצפות".

ברם שאלופי ידע שאם הוא ישב ויחכה לבדיקת טיב מוצריו, תצמחנה המרצפות שלו עשבים. על כן עשה את המלאכה ב"עצמו: הביא דוגמאות של המרצפות למע"בנות הטכניון החיפאי, קיבל אישור ש"טיבן עולה בהרבה על הטיב המקובל ב"ארץ, העביר את האישור לשותפיו — אנ"שי טול-בונה — ודרש פעולה מידית ל"שיחק המרצפות.

בשבוע שעבר טרם נעשתה כל פעולה ב"כיוון זה; וכרם שאלופי היה מלא מרידות: "איני יכול להניח לכספי להתבזבז במפעל מנותק עד מוות. אם אין הם רוצים ב"עצמאות כלכלית של המיעוט הערבי, הרי הם ימליים לפחות לפעול בהגנות. הם יכולים לקנות את מפעלינו; אבל אין הם קונים אותם. במקום זה הם גורמים ל"השבתת מפעלינו, לגידול האבטלה וההתמרמרות, ואחר-כך, כאשר זוכים הקומוניסטים ברוב גדול בבחירות, באה הממשלה אלינו

ותית ולמאמציו של וועד-ההצלה למנוע בעד למתן חיות תורכיות ליהדות ההונגרית ה"מקבלי-החיות מלעזוב את שטח-הכיבוש ה"נאצי, לקה נדציג במחלת-השיכחה: הוא לא זכר דבר. הדיונים נסתיימו.

ד"ר רב הוקן. עוד בראשיתו הרקיע מש"פס גרינוולד-קסטנר (העולם הזה 845 ואילך) מעלה מעלה, תפס מקום נכבד בכותרות-ה"עיתונות, הפך נושא לחיכוחים נלהבים, ש"התנהלו בכל מקום: בטרקלינים בבתי-קפה, בקרנות-רחוב בשעת לילה מאוחרת.

היו שאמרו: "ארור היום בו נולד משפט זה!" אחרים טענו: "סוף סוף תשלוט ה"אמת וייעשה הצדק". אחדים ביקשו: הרפו מן הפצעים הנושנים. הם מכאיבים לנו!" אחרים השיבו: "כן, הם מכאיבים; אבל מור"סב לנו לשרוף אותם, מאשר להיות מורע"לים במוגלתם. הניתוח נמשך שמונה וחצי חודשים. הוא הקיז דם רב.

עתה היו סיכוי-הפצע מוטלים תלים, בדמות אלפים גליונות נייר חרודים-דקר"קים, מכוסים כתב צפוף ומסודרים בתיק קצרניות-הכנסת הכינו שלושה תיקים כאלה: אחד לשופט, אחד לקטיגור, אחד לסניגור. בשבוע שעבר לקח כל אחד מהם את תיקו הביתה: כהן ותמיר ישתמשו בהם להכנת הסיכומים; השופט יעזר בתיקו לקביעת הדיאגנוזה: ההצליח הניתוח? ומהו שלום-החולה?

המשק

תשובה מהממת

כאשר נחנך לפני שנה מפעל-הנייר ה"ישראלי הראשון בחדרה, נשמו בעלי ה"עיתונים והוצאות-הספרים לרחחה: עתה אפי"שר יהיה להשיג כמויות בלתי-מוגבלות של נייר במחיר נמוך למדי, לספק לאזרח הישראלי חומר קריאה רב, במחיר שזה לכל נפש.

אולם השמחה היתה מוקדמת. אך נענתה הממשלה לחץ בעלי המפעל, החליטה לה"גן עליהם מפני התחרות, חדלה לתת רשיו"נית יבוא לנייר מחוץ-לארץ, מיהר המפעל החדרתי והעלה את מחירי-תוצרתו. בעק"בות ההעלאה הראשונה באה במהרה גם שנייה.

המו"לים הישראליים תמהו, פנו אל מיי"צרי הנייר בשאלה: "מדוע העליית את ה"מחירים? הרי יש לכם מלאי של חומרי גלם לשנה שלמה — ומחירים לא עלה."

בשבוע שעבר ניתנה להם תשובה מה"ממת: מחיר הנייר מתוצרת מפעלי חדרה הועלה שוב ב"20 אחוז, גיע ל"480 לירות הטונה.

מיעוטים

האדם הקטן

העוברים-ישיבים ביפו ראו לעתים קרובות זקן קטן-קומה מהלך לאיטו, כשגופו כפוף בזווית ישרה ממתניו ומעלה, ועיניו נעוצות בעולם הגדול אשר מעליו. על שפי"תיו ריחף תמיד חיוך קל.

רק מעטים הכירו את הוקן נמור-הקומה. במשרדי האפוסטרופוס על נכסי-נפקדים היה שמו ידוע היטב: סלמה חגי איברהים; אבל אפילו הפקידים ידעו רק את אשר רצו לדעת עליו: חגי איברהים היה בעל-קרקעות עשיר בסביבות כפר-סבא, יצא ל"לבנון עם פרוץ מלחמת-העצמאות, השאיר את 212 הדונאמים של פרדסיו המעולים בידי האפוסטרופוס.

כאשר פרצו כוחות צה"ל לשטח המשולש, כבשו את כפר טיבה, מצאו שם את האיש קטן-הקומה. הוא נשאר בישראל מאז; הוא השתקק לשוב לביתו ולפרדסיו, אולם ביתו סוּצץ והפרדסים עובדו על ידי האפוסטרופוס. החל משאימתן מיגע.

ההצעה נדחתה. לפני שלוש שנים הוצעה לחגי איברהים אופציה: להסדיר את הפרשה, לקבל 93 אלף לירות סטרלינג, לעזוב את הארץ. הוא סרב; רצונו היה עז להשאר בישראל, לקבל 800 אלף לירות ישראליות תמורת פרדסיו. המשאימתן נמ"שך.

חגי איברהים עזב את כפר מולדתו, טיבה, התישב ביפו, בבית ידידו החתיק אמין אנוראוס; קשה היה לו להלך. הוא ביקר גם בבית ידידו, יצחק רוקח, אחיו של שר

מחיר הקופסא 350 פרוטה

הוצאת הדר
מבחר הספרים
35 ספרים מפרי עטם של גדולי הסופרים הסקנ"דינביים. סדרת "עם עם וספוריו" שמה לה כמט"רה להגיש לקורא העברי פרקים נבחרים מספרות כל אומה, ואומה פרי יצירתם של גדולי סופריה, המשקפים את כל אחת מהן באופייה ובייחור חייה, עם עם והחיות חיות, שאיפותיו והשקפותיו. בעריכת דוד שחר

הסקנדינבי
בסדרת "עם עם וספוריו" הופיעו:
מבחר הספור הרוסי, ה"אמריקאי, הצרפתי והסיני

איסלנד, שוודיה, דנמרק, נורבגיה ופינלנד
מחיר הספר 3.500 ל"י. ההפצה הראשית "המתמיד", טיומקין 11 תל-אביב בקרוב יופיעו: "אני נטי מ"ת" מאת ז'אן פול סרטור; מבחר מכתבי נפוליון

קאפוט

המרדן
לעריני-הטעם
במחירים
נוהים

מלון
בריסטול

תל-אביב
רחוב בן-יהודה 5/5
טלפון: 25473

השבוע הופיע תלוש
מיוחד
המוכה אותך בקבלת הספר האקטואלי
"משני עברי הגבול"
הספר הראשון על רקע גבולות הדמים של ישראל יתן לך
ח' נם
תמורת התלוש המופיע בחוברת
מאת א. דיומא
מחיר החוברת 150 פ"ר
להשיג בכל הקיסוסים

קשירת הנעים עם הנחון
זהו הצילום.
הצילום הוא מעניין,
מחנך ומנציח רגעים ואנשים.
ע"י הוראות חנם
נעשה הצילום פשוט וקל.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב התלונן 31

נאשם "רומק" גרינברג (מרכז) מתוכה במסדרון בית המשפט

"אני חף מפשע"

משים אל אבן כבדה, שהיתה מוטלת בצד הכביש. האבן פרחה באוויר, פגעה בחלון הראווה של חנותו של משה עזרי, שניצב לה לשטן, ניפצה איתו לרסיסים.

השוטרים, שהגיעו למקום, לא ראו לפנייהם את האוהב המאוכזב. הם ראו רק אדם, שחיבל ברכוש-הזולת ללא כל סיבה, גררו את נתן נאמנים למעצר, נתקלו בתגובתו הנועזת: "אילו היתה הגניבה קורה ב" היותי בתחת המשטרה, הייתי מנפץ גם את חלונותיה".

גם החוק היבש לא התחשב ברגשותיו הסוערים של נתן. להופעתו הקצרה לפני כס-המשפט היתה תוצאה רגילה בתכלית: במשך שלושים הימים הבאים לא זו בלבד שהוא לא יוכל לרכב על אופניים, אלא לא יוכל גם לטייל ברגל.

תיאטרון

המטאטא

המחזאי גוסס

מחלה (פארסה) היא אחת הצורות ה"דרמטיות הקשות ביותר לכתיבה, ביום ומשחק. היא גם דורשת מצב רוח מיוחד מצד הצופה. עליו להיות נכון להשאיר חלק ניכר מן ההגיון שלו בבית, לצחוק למראה דמויות שהן, לרוב, לא יותר מאשר קאריקטורות הנתונות במצבים מעוררי צחוק. כי מרבית הקהל נוטה לרוב לקבל על עצמו את התנאי. המהתלה המוצלחת היא פתרון הקופה החזק ביותר של תיאטרונים רבים בעולם כולו.

חדר 920 היא אחת המהתלות האמריקניות המפורסמות ביותר, הוצגה 500 פעם בברודוויי, הוסטה — בשינויים מרחיקי לכת — על ידי שלשית הלצים, האחים מארקס. זהו מעשה במפיק מחזות, גורדון מילר (יעקב טימן) המנסה להעלות מחזה חדש על אחת מבמות ברודוויי, מבלי ש"היה בכיסו אף פרוטה אחת. בלהטוטים שונים, במעשי תרמית אפילו, הוא מגיע לכדי הצגה, זוכה, כמו בכל מהתלה טובה, ב"הצלחה".

המטרה: צחוק. הרבה מן המצבים המבדחים, המוצלחים היטב בחזר 920, לקו חים מן הספרות הקלאסית. גובה (נתן פרנ) בא לגבות כסף וחברי בעל החוב מכ" ריונים עליו שהוא יצא מדעתו, נלקח ל"בית המשוגעים"; זוהי הלצה בדוקה, ה"גובה הישר ממעשה בעורף דין פאתלג, קומדיה צרפתית מימי הבינים. יש לעכב פקידיו הוצאה לפועל — שם מתברר ה"מחזה (יוסף לוי) את עצמו גוסס; חכמה זו גובה מחזות שקספיר ומוליר, שהם עצמם גובה מאחרים.

חדר 920 אינו מחזה בעל רמה ספרותית, ואף אינו מתימר להיות כזה. דמויותיו חסרות אותה תלת-ממדיות המאפיינת דרא מה גדולה. אולם כהצגת תיאטרון שמטרתה העיקרית הפקת צחוק אדירים מן הצופה, אין ספק שבחירתו של המטאטא מוצלחת היא.

הורים חייבו בספקנות: "אל דאגה, ילדים. עוד יתעופף חול רב ברחובות אלה, בטרם תתחיל הסלילה".

דרכי אדם

אשוב אל העתיד

דוד ארלינגר היה שרוי בדאגה לעתידו: לא היתה לו עבודה. מדי יום ביומו היה בא ללשכת-העבודה, עומד בתור לפני ה"אשנב הקטן-מסורג, יחד עם אנשים אחרים, מחוסרי עבודה ועתיד. היו שם דחיפות, קללות וצחחות — אבל עבודה לא נמצאה.

תיאבון גדול עשוי להוליד רעיונות גור' לים. בוקר אחד הופיע ארלינגר בלשכת העבודה. הוא היה מגולח למשעי ולבוש כהלכה. איש לא הכיר אותו. הוא אף לא קרב אל התור, אלא ניצב מן הצד ונעץ באנשים המיוזעים והמצעקים מבט של אדם בעל עתיד ומשרה בטוחים.

צעיר סר מן האשנב: שוב אין עבודה. ארלינגר עצר אותו, מדד אותו במכש" מכף-רגל ועד ראש, שאל: "מה מקצועך?" ישראל אברהם היה פקיד.

ארלינגר הציג את עצמו כפקיד של משרד הבטחון. אמר שהוא זקוק לשני פקידים. מובן מאליו שהוא היה יכול להשיג אותם באמצעות לשכת-העבודה, אבל הוא ביכר שלא לעשות זאת: הוא האמין בעבודה בלתי-מאורגנת.

דממונה, עשר לירות. ישראל היה מאושר: סוף סוף נמצאה עבודה. "האמר אדוני שהוא זקוק לשני פקידים? יש לי חבר, אשר שביטה. הוא עומד כאן, ב" תור".

ארלינגר רשם את שמות-השניים, אמר להם כי הוא מוכרח לשלם עשר לירות ל"ממנה עליו, כדי להשיג עובדים מחזק. ללשכת-העבודה. כספם של שני החברים לא הספיק: הם נתנו לו את כל אשר להם — 17 לירות. ארלינגר לקח את הכסף, אמר להם לחכות להזמנה לעבודה.

בשבוע שעבר פתרה המשטרה — לפחות זמנית — את בעיית עבודתו ועתידו של ארלינגר: הוא הובא לפני שופט-השלום התל-אביבי, ישראל אוסטר, הועבר מיד לטיפול בית-המשפט המחוזי. שוב יהיה עליו לעמוד בתור — הפעם מאחורי אש" נב קטן ומסורג.

דרכי חיים

אהבה נכזבת

יש גברים האוהבים נשים יפות. אחרים אוהבים את מולדתם. אולם נתן נאמנים אהב אך ורק את אומניו, היה נאמן להם אולי אף יותר משהיה רומיאו נאמן ל"לילה".

בשבוע שעבר יצא נתן ממקום מושבו, בשכונת-התקווה, חלף על אופניו המבריקים קים ברחוב אלגנטי-תל-אביבי, העמוס תנועה, נעצר ליד אחת החנויות, נכנס לערוך קניות, והשאיר את האופניים בחוץ.

לכשיצא, סומרו רגליו אל המרצפת: ה"יצור המתכתי היקר לו יותר מכל בגד בו באופן מחפיר, נעלם לאי-שם בעזרתו של גנב זריז.

נקמה! בלבו של נתן חלפה מחשבה אחת ויחידה: נקמה! ידו נשלחה מבלי-

הפרשה מראה של משע חמור, לא של בועת-סבון.

תל-אביב

אני מאשים!

גוטהולד אמרים לסינג, לורד בורג' גור' דון ביירון, חלאדימיר קורולנקו, דוב הוז ואמיל זולא אף לא שיערו שהם ייפגשו בעולם הזה. אולם הם נפגשו — בתל-אביב. הם לא היו עוד סופרים, משוררים, מחברי מחזות ועיתונאים. הם נפגשו כשלטי"ח" בות, שיצרו גוש-בניינים בלב תל-אביב, במרחק מטרים ספורים מרחוב בן-יהודה הסואן.

עיריית תל-אביב בזה לחמשת האשים הגדולים: בשבע עשרה השנים האחרונות צצו בניינים נאים בסביבה; אולם חמשת הרחובות הסיפוי לסבוע בחול עמוק.

חמשת האשים נטו להתלוצץ בנהגים תמימים, אשר ביקשו להם פינה שקטה, ל"החנות בה את מכוניותיהם. הנהגים לא ידעו כי רק כלי-רכב, המצוייד בהנעה קר"מית ואחורית, מסוגל להחלץ מתוך המל"כודת החולית, ללא עזרה מבחוץ.

צינורות רשמיים. יושבי גושה"בניינים פיתחו בעצמם הומור של תלוינים: בראותם מכונית נכנסת, היו הם מחליפים חיוכים רבי משמעות. טובי-הלב ש"הם ניסו להזהיר את הנהגים. מישו הציע, ש"התושבים יציבו שלטים, אין כניסה" וזכו עד שהעירייה תתבע אותם לדין. מישוה"אחר הציע לארגן חברה לחילוץ מכוניות" בע"מ, להשתמש בהכנסותיה לסלילת המ"ש"ת הכבישים. בין ההצעות היו גם אירגון "מי-סרט ועריכת נשפי-צדקה לטובת זמ"ש"ת האשים.

אולם רק הצעה אחת נתקבלה: לערוך רשימה של בעלי הבתים שיתרמו לקרן סלילת הכבישים, בהתאם לאורך חזית"בתיהם. 85 אחוזי מבעלי הבתים קיבלו את ההצעה בפה מלא, 15 האחוזים הנותרים שוכנעו. דומה היה כי הסכום הדרוש — 7500 ל"י — ייאסף במלואו.

עיריית תל-אביב לא התנגדה לתוכנית. אולם היא ביקשה מבעלי הבתים לשלם 1500 לירות נוספות, תמורת רשת-צינורות ה"מים החדשה, אשר תועבר במקום בקרוב. מחה חיים פידור, האדריכל רב"המנין, הנמנה על קבוצת התושבים הפעילה: "כבר שילמנו תמורת צינורות-המים, כ"אשר קנינו את הדירות. זה היה כלול ב"חוזה!" סגן-ראש-העיר, משה איכילוב, הבטיח לשוב ולעניין בדבר.

ילדי-הסביבה נעצבו בהיודע להם כי ה"רחובות ירוצפו: מגרש הכדורגל הרך ה"הנוח שלהם יושחת כליל. הם ביקשו מ"הוריהם לחוס לפחות על לורד ביירון. ה"

ושואלת: מה אירע? מדוע כולכם קומוניס"טים?"

משטרה

בועת-סבון

ילד נשף בועת-סבון דרך מקטרתו ה"ישנה של אביו. הבועה הלכה וגדלה; אבל הילד רצה שהיא תגדל עוד יותר. הבועה התפוצצה.

בשבוע שעבר התפוצצה בועת סבון גדו"לה, כאשר הובאו ראובן ("רומק") גרינברג (העולם הזה 877), יצחק גוטמן, עזרא יגנס, יהודה טוב ויוסף שאול לפני שופט"השלום הירושלמי אברהם עדן.

המשטרה טרחה על ניפוח הבועה לא פחות מתשעה חודשים, צבעה אותה בכל צבעי הקשת: נסיון לשוד, קשירת קשר, נסיון להוציא כסף בטענות שווא, גרימת נזק לרכוש, כניסה לבית-זר כדי לאיים, תקיפה, מאסר שווא ועוד.

דלתות אולם בית-המשפט נשמרו על ידי שוטרים. העתונאים לא הורשו להיכנס ו"לשוחח עם הנאשמים. אמר אחד מהם ב"פגותו אל הקצין אילון, שהתהלך במסדרון: "שוחחתי עם הרוצח ישראל חרבון באולם בית המשפט. מדוע לא תניח לנו לשוחח עם הנאשמים? הרי אין הם רוצחים. השיב אילון: "הרוצחים אינם נותנים ראיונות ל"עיתונאים".

אולם רומק הצליח להיפגש עם העתו"נאים. הוא קשר יחסים טובים עם שומרינו, הורשה לצאת למסדרון, הצהיר: "אינני אשם. המשטרה נוקמת בי עתה על כל אשר אמ"לתי עליה; על מלחמתי למען יושבי-אביר"גוש ועל מבקרי צדק. מאז ומתמיד סייעתי לכל הזקוקים לעזרה, ומעולם לא יראתי לומר את האמת. אני חף מפשע".

בית-הדין יחליט. האיש שפיצץ את בועת-הסבון היה עד התביעה, שמואל קפלן, אשר טען כי הוא היה נוכח בקפה ה"ירושלמי אופיר, כאשר נערכה התוכנית לשדוד את חנות-העתיקות מאריין".

קפלן הוסיף וסיפר את כל אשר שמע על ההתרחשויות בחנות העתיקות: הנא"שמים באו לשם, כדי להכריח את סוחר"העתיקות, מקס קליין, להחזיר 6000 ל"י לחלפן, שמעון דויטש, אשר קנה ממנו, לדבריהם, המחאות-נוסעים מזויפות. ל"דברי העד, חיסל רומק את המריבה בדרכי שלום, לאחר שהסכים קליין לשלם אלפים לירות.

לאחר זמן יחליט בית-הדין אם ארבעת הנאשמים אשמים, או חפים מכל פשע. אולם בינתיים יש לעוקבים אחרי המשפט ה"רשים כי המשטרה מנסה לשוות לכל

* בינתיים זוכה יצחק גוטמן מכל אשמה.

תעשיין כרם שאדופי

"מדוע כולכם קומוניסטים?"

* מאת ג'ון מאריי ואלן בורק; ביום: מ. אלמז; הצייר: א. גבעול.

אני, הים וכא

החליך דומה מתרחץ השוכנת בקרבת-מקו ים. התוצאה: שפת בגדי ים ביקוני המצלמה, ולעיניהם

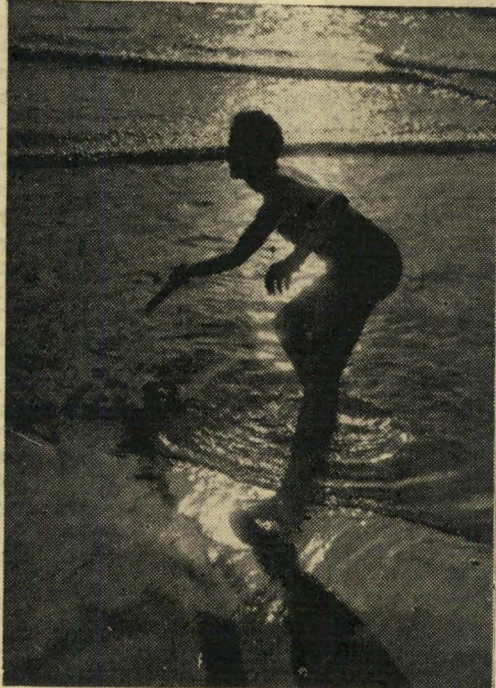
הילדים רצו לדעת לים. היה להם חשק עצום לשחק בין הגלים, להשתזף, לבנות ביצורים אנטיטאנקיים מחול רטוב. הם פנו לאמא, וגם היא התחילה לרצות לדעת לים: התחשק לה להציג את בגדיהם החדש שלה ברכים. אמא פנתה לאבא. לאבא לא היה כל חשק לדעת לים: הוא רצה להאזין לרדיו, אבל אמא שכנעה אותו: וכי מי, אתם חושבים, ליבש את המכנסיים במשפחה?

ברם

מציננה בחרו

בין חובביהם יש המנסים לפתח את שרייהם במשחק פינגפונג ללא רשת. אולם רבים הפכו לחובביספרות מושבעים למראה הנערה שהעדיפה רוחניות על הספורט. אפילו טולסטוי ופושקין היו קמים מקברם, אילו ידעו שיש להם קוראות כגון זו.

הגוף והרוח

הים הוא בעיקר ממלכת הילדים. הם יכולים לשחק בחול, לנער מעל עצמם את טיפות

עולמם של הקטנים

המים — כמו כלבלבים. לעומת זאת נבוכ הכלבלב, כמו ילד שטעה ביער: כל כך הרבה רגלים חשופות, פשוט פחד! מישוהו עלול לבעוט בי בטעות.

שתי שיטות להגנה עצמית

הים הוא ידיד, אך השמש הלוהטת על שפתו היא לפעמים גם אויבת, עלולה לשוות לאף ולעיניים מראה של שלוש עגבניות. האמצעים להלחם בתקלה זו שונים: הצעירה (למעלה) למדה מבת-היענה. הצעיר (למטה) עשה לעצמו קבורת-חול, וכיסה פניו.

האדם צבעוני מסכימה

הכלל והפרט

הפאר

לפחות פעם בשבוע, בכל משפחה ישראלית הגונה, הם מתקבלת על הדעת לשקע הגיאוגרפי המכונה בשם הים מתמלאת גופות רזים, שמנים, צחורים ושזופים; ודבריהם שמרניים יותר — מטרת מצוינות לעדשת זרועות של חובבי נוף טבעי ואנושי.

רבים נעים לעבר שפת הים בדרך הפשוטה ביותר: אוטובוס מספר אחת-עשרה. בשבילי הילדים זהו טיול מעיף — בשביל ההורים שיטה

ב וברגל

להורית המשקל. בני הנעורים אשר משקלם ירוד גם בלי זה, טיולם בשיטת-תנועה קלה יותר ומהירה יותר: רכיבה על אופנים.

אני לדודי ודודי לי
השמש גורחת. החול רך. הים רסוב. מי צריך להתפלש במים, או להצילות חיים על גבי כסאות המרגוע? מוטב ללכת לטייל. זה הרבה יותר משעשע. הזרועות שלובות, הרוח מבדרת את השערות. זה ממש שיא-הכיף.

הסמל המסחרי שעל כסא-המרגוע משווה לצלילית הנערה מראה של מוצר תעשייתי אמריקאי. אולם כאשר אנו רואים אותו נולדת כל חסם: אינו מניחם וידידות. מניחים ומניחים.

הצד השני של המטבע

בעל חי חברתי, כפי שאמר אריסטו. על כן הוא מצטופף לעדר כסאות. בגדיים. גופות מיוזעים. אולם הילדה הקטנה אינה ידעת זו של החכם היווני: היא מבכרת את כדירות על החברה.

שברו את הכלים

בירושלים, שיחק הילד יוסף שווארץ ב"מכובאים, הסתתר בתוך פח'אשפה, לא הצליח לצאת, הוצא משם רק על ידי מסגר, ששבר את קרקעית הפח.

האפי אנו

בושינגטון, ארצות-הברית, השאיר הרחק הזקן גיימס חיסרס את כל הוננו לשלוש ה"נשים, אשר דחו את הצעות הנישואין שלו בימי-נעוריו, ציין בצוואתו: "סירובן של נשים אלה הוא שעשה את חיי למאשרים ו"

שוד ושבר

בתל-אביב, הובא צעיר לדין באשמת שוד, הצטדק: "איני יכול לעבוד, יש לי שבר."

חג שמח

ברמלה, נעצרה ביום השבת, מרים מו"עדים-לשמחה, שעה שטיפלה בשיח'חשיש

ספינה פורטוגלית מתקופת כיבוש גואה בתצוגה במוזיאון

חגיגה עד טוקיו, דקלים יורדים

בגינתה.

דוד דוד ודורשיו

בתל-אביב, ניצב מיכר עתונים ורזי, כש"כידו חבילה גדולה של גליונות הדור, לפני בית-ארלזוורוב, בו התנהלה אותה שעה מועצת-מפא"י, לא הצליח במשך שעותיים למכור אף גליון אחד.

תחרות בלתי-הוגנת

בפאריס, צרפת, תבע המתאבק, שארל ארי-גולד, גט מאשתו, טען שהיא הפילה אותו ארצה, שברה שתיים מצלעותיו.

הצילו!

במקסיקו סיטי פירסם אלמוני מודעה בעתון: "צעיר, המתכוונן לשאת אשה, מחפש אדם זקן ומנוסה, שישכנע אותו להשאר רווק."

ואהבת לארוסתו כמור

בחפה, הוזק רופא לספל באברהם רוזן, שהתעלף בראותו רופא שניים עוקר שתיים משני ארוסתו.

מעו יצא מתוק

בלונדון, אנגליה, נפל נכה-המלחמה, ריי-צירדן בראון, מתחת לרכבת, איבד רגל, גילה לשמחתו כי היתה זאת הרגל התחתונה שלו.

פגיעה בכול

בתל-אביב, התפסס חנן רוזנאל לפני לכתו לישון, ניסה להטיל את מכנסיו על כיסא סמוך, החטיא את המטרה, הטיל אותם דרך חלון ביתו בקומה השניה, לתוך מכונת-משא, שנעלמה בכיוון בלתי-ידוע.

המלחמה הקרה

טבסריה, מעדה שרה מורחי על גוש-קרר, שהיה מושל בפתח-ביתה, חבטה בו את רא-שה, הועברה לבית החולים, מקום שם נת-בש הראש הפצוע בתחבושת של קרח.

שלשלת צרות

בקליבלנד, ארצות-הברית, הופקדו בלשים על כל בתי הכיסא הציבוריים, לאחר שפרצה חבורת גנבים לבית-מסחר, לקחה אתה בטעות חיבת גומי-לעיסה משלשל, במקום גומי-לעיסה סה רגלי.

צבא

פצצתו של לידל הארט

משך ארבע שנים רבץ סרן לידל הארט בחפירות המלוכלכות של מלחמת-העולם הראשונה. כמו מפקדי-פלוגה רבים אחרים, הירחר על בעיה מרגיו: כיצד אפשר להציל את המלחמה מן הקפאון, להתגבר על שיטת-ההגנה שהתבססה על החפירה ומכונת-הירייה, שנראתה כבלתי-צמיחה?

בתום המלחמה פרש הסרן מן הצבא. החליט להקדיש את כל זמנו לאותה שאהה. יחד עם קומץ "משוגעים" אחרים המציא הלכה צבאית חדשה: ה"טאנק", יחד עם ה"אוריון", מסוגלים לשבור את הגנת החפירות, להחזיר להתקפה את הניירות העצמי מה שהיתה לה בימי-ההתבוננים.

אולם הגנרלים האנגלים המזוקנים צח"קו מרעיונות מטורפים כאלה. משך עשרים

לאלה שכתבו לי במכונת-כתיבה: תודה! אל תתנצלו. להיפך. אתם עושים לי שרות גדול. האין אותו קוד של מנהגים טובים המצייין כ"חוסר-נימוס מכתב מודפס וברור, ומהלל, ממכתב מקושקש בכתב-מוציא-עיניים אבסורדי?

כפרי כעיר

(879/322) הוא בן כפר הנונה בלכות כעיר. רוצה להתכתב עם נערה בניו-יורק על כל נושא שתמצא לנכון עליה. כדי להיות ראוייה לקבל ממנו מכתבים, להיות מתל-אביב או הסביבה. על עצמו הוא כותב שהוא בן 8395 יום, "אב" הוא חשב שאתחיל לתרגם את זה ל"שנים" — טעה טעות נמרודה. הם מדו כדי שאתחיל לעשות חשבון מסובך כל כך) ובעל השכלה תיכונית.

התכתבות גבוהה

"אני נבוה, אפילו מאד. סימתי השנה את המנחה היראלית באחד מבתי-הספר התיכוניים בתל-אביב. ואני מתעדת להי"שיך ללמוד בכון זה. מלבד בלמודים אני עוסקת בשטחים אחרים שאיני יכולה, מסבות שונות, לפרסם.

רצוני להתכתב עם אחד הנבוה ממני ובעל השכלה הנכונה משלי, כלומר, די-לומר באחד מבתי הספר הנכונים בארץ — האוניברסיטה או הטכניון. או שמתעדת ללמוד בהם אחרי תקופת שרותו בצבא. הנושא אינו חשוב לי, רק שיהיה בכון ריאל"י. (879/323)

מכתב מארגנטינה

"העולם הזה" פופולרי מאד בארגנטינה. העובדה: קבלתי מכתבים אחדים מ-שם. אחד מהם הוא מצעיר בן 18 /324/ (879) תושב בואנוס-איירס, דובר עברית, הלומד בסקולטה לפילוסופיה וספי-רות, מוסמך להוראה בבתי ספר עבריים. למרות נילו הצעיר הוא מכנה בעת כמורה בבית-המדרש העברי למורים. הוא רוצה להתכתב עם נערה ישראלית בעלת השכלה תיכונית. רצוני שהנושאים יהיו תרי-ביתיים כל האפשר.

אשר לצורתו התיכונית (אם היא חשוי-בה) הוא אומר על עצמו שהוא בעל מראה בינוני ביותר. אולם כפי שלמדנו בבית-הספר, שקר החן והכל היופי.

מספיק רציני לאחות

אחות בבית-החולים בתל-השומר (325/879) שואלת אם יש בחור החושב את עצמו לדי רציני כדי להתכתב עם אחות. היא מצדה מוכנה להתכתב על פסיכר-לוגיה, ספרות או על כל נושא אחר שהאלמנוי יתפוס בו.

בתהליך של התגרשות

בן 24, נשוי, (879/326) שלא הצליח בחי הנשואין שלו ואשר אינו יכול להתגרש מסבות שונות (לעת עתה) מי-עוניין למצוא במכתבים נשמח-אחות ב"מצב דומה. הוא, ככל השאר, מוכן להתכתב על כל מיני נושאים.

קרבמה

עוד מכתב מארגנטינה התקבל מצעיר ישראלי בן 17, התמצא בבואנוס-איירס ללמוד מקצוע האופטיקה (879/327). מרניש את עצמו כדור מאד, רוצה על כן, לקבל מכתבים מענפה בניו-יורק, עליהה. נאה עד יפה, שלא תתבייש לשי-לוח את מנותנה במכתב הראשון, ושלא תסמיק למקרה המלה אהבה.

אל תקחי אותי ללב

דפנה: — הדרד הטובה ביותר להפטר מחזיון הנמרץ של יוריו של ארוסד. היא, פשוט מאד, להתעלם ממנו. אל תתרחי להוכיח לו כי אהבתו אינה רצויה לו. השתמש בשטק. מה יכול מחור לעשות לאשה. שאינה רואה את נכסיו המכונים, שאינה שרי-מעת את הכתונת שבדבריו. שאינה שרי-נישה את ידו שהוא מניח על כתפה. שאינה מקדישה לו אפילו שתי דקות של התייחסות, שאינה משיבה למכתביו? זו המשיבה למכתב אהבה שיותר לא תענה, שכאה לפנישה אתו כדי להסביר לו שרע הרב, השתחררת מחבוקו בצע"ק, "לעולם לא!" היא סתם קוקפית.

אקרה כראש

רמי: — אתה קורא יותר מדי רומנים. ידיו, אינני מאמינה לך שתתאבד. אם נושא אהבתך לא תנשא לך, הייתי מייני-צת לה. אילו היתה פונה אלי, שלא תני-שם לך, אפילו אם היא אהבת אחרת. עליה להתחמק מכניסים ההולכים למות מחר אם לא מתחננים אתם. מחרתמים, אם הקפה אינו חם מספיק, והחיים כל זמן עם אקרה מכון לרקתם, מכלי לירות אף פעם.

תפריט

גדעון: — אתה רוצה מרשם כיצד ל"הסמך עם הוריו? ניל 17 הוא הניל הקלאסי לא-היכלה עם ההורים. הכל מהם חדר בערך בניו 22. תתפלא או לראות עד כמה יכולים הורים להתקדם בחמש שנים.

אטומי מוחץ", פחות התפארות בבנין שר-שרת הבסיסים האטומיים מסביב לרוסיה.

האם אפשר למנוע את השימוש בפצצות המימן והאטום אם תפרוץ מלחמה? גם לשאלה זו נותן לידל הארט תשובה חיובית. דעתו: אם יגייס המערב צבא גרמני חזק, יוכל ללחום בשיטות המקובלות, לבלום התקפה סובייטית מבלי שיוזקק לחרב-ה"פפיות של השמדה מימנית טוטאלית.

שבעת עמודי-החכמה של לידל הארט ב"1954: "חקור את המלחמה ולמד את דברי ימיה. היה חזק, אם אתה מסוגל לכך. על כל פנים, היה קר-רות. הוויין בטבל"נות בלתי-מובנת. לעולם לא תכניס את יריבך למבווי-סתום, עוזר לו תמיד להציל את כבודו מבלי שיצטרך לחולל מלחמה. הכנס את עצמך למצבו — אל תהיה משוכנע בצדקת עצמך — כי אין דבר בעולם המסגור את עיניך יותר. רפא את עצ"מך משתי אשליות — רעיון ה"נצחון" וה-

ידיעה שאי-אפשר להגביל מלחמה."

גואה

פנינה וקוז בה

לפני חמש מאות שנה ישבו כמה ספרדים ופורטוגלים ליד שולחן, התחו כמה קיום על מפה. הסכימו הם, באישור האפיפיור: חלק אחד של העולם יהיה שייך לפורטוגל האיררה, השאר לספרד, האדירה לא פחות. גאות זמנית זו, שנתנה לעם קטן (כגודל אוכלוסית ישראל של היום) את השלטון בשטחים עצומים מסביב לעולם, הביאה את הכובש אלבוקרק לחופי הודו, הטילה את שלטונו על ראש-גשר קטן אך חזק מסביב לעיר גואה. גם אחרי שפורטוגל ירדה מרוב נכסיה, נשארה מושבה קטנה ועשירה זו בידיה. אמר עליה מדינאי אחד: "גואה אפשר לכבוש את כל הודו!"

בינתיים התדלדלה פורטוגל לגמרי, הפכה אחת הארצות העניות ביותר באירופה. אנ-טוניו דה-אוליביירה סאלאזאר, פורפוסר לו כלכלה שהפך דיקטטור, נתן חוק משטר מפגר ופאשיסטי-למחצה. אולם חזון העבר עוד נשאר חי בנשמה הלאומית. הוא הת"בטא לא רק בתצוגות זכרון (ראה תמונה) אלא גם ברצון עקשני לשמור לפחות על פנינה אחת מכתר העבר: גואה.

1082 חיילים ועוד. אולם פנינה זו היתה כקוצ בגופה של הודו. היא התיחסה לראש-גשר הקולוניאלי כפי שאורחי ישראל היו מתיחסים לראש-גשר בריטי ב"נתניה, לו נשאר כזה אחרי חיסול המנדט. טעו הם: מדוע תסבול הודו הדמוקרטית, שואפת הקידמה, על אדמתה מושבה של מדינה נחשלת, בלתי דמוקרטית?

לפני שבועיים, היה דומה שהגיעה שעת ההכרעה. ההודים איימו בפלישה בלתי-אלימה לפי שיטת גאנדי. צבא גואה, ה"מונה 1082 חיילים, הוגבר בפלוגות פור-טיגליות נוספות. אולם כשבאו הפולשים, בקבוצות קטנות, נקטו בתמרון של הפ"תעה: הם התמזרו בכפרים, נעלמו מן ה"עין, פתחו בתעמולה המונית למרי.

פורטוגל מחתה נמרצות. הודו הסכימה למינוי ועדה של משקיפים נייטראלים. אך לא סמך בדבר: אחד השרים האחד-רונים של הקולוניאליזם באסיה עומד להי"עלם. תהליך של עשר שנים, בהם ירדו ה"דגלים הורים מחיפה עד טוקיו, קרב לסופו.

שנה נשאר קולו של הארט כקול קורא ב"מדבר הצבאי. אולם היה זה רק למראית-עין. בגרמניה הרחוקה קראו כמה קצינים צעירים בהתלהבות את ספריו, התגברו בעזרת אדולף היטלר על הגנרלים המזקנים הגרמניים שצחקו לא פחות מחבריה"הם הבריטיים. ב"1940, בשדה-הקרב של צרפת, נוכח לידל הארט לדעת כי צדק.

הלכה שז התאבדות. בינתיים הת"ליט הארט שהפעיל את מוחו המבריק ב"כיוון לא-נכון. מסקנתו: ארץ דימוקרטית, כמו בריטניה, לא תפתח לעולם במלחמת"בזק, שהיא מכשיר טבעי של דיקטטור. לכן ניגש למלאכה ההפוכה: לגבש דרכים חדשות להגנה, כדי לכבול את שיטות"ה"התקפה שהוא עצמו המציאן.

אך מאז התפוצצה פצצת"הירושימה, הת"עטף הארט יותר ויותר בשתיקה מלאנכ"לית. ההתנונות הגוברת והולכת של ה"מוטר הצבאי, שהתבטאה בריבוי מעשי"ה"זועה כמעט בכל החזיתות והמלחמות, דיכ"אה אותו. עד שהטיל החודש פצצה קט"נה שהידהדה מסביב לכדור-הארץ.

הכריז הכהן-הגדול של תורת-המלחמה: כל דיבורים על מלחמה אטומית ומימינות הם פיספוסים חסרי-אחריות. מלחמה א"ז"מית לא תהיה דו"קרב, אלא התאבדות ה"דדית. הלכה צבאית הסומכת אך ורק על כוח ההתאבדות תהרוס את רצון"ההגנה של העולם המערבי. כי איש אינו רוצה ב"הגנה שתעבירו לעולם הבא.

שבעת עמודי חכמה. אסונם של ה"גנרלים הוא. לדעת הארט, כי הם חושבים יותר מדי על נצחון, פחות מדי על הצורך להשיג שלום. נצחון בתקופה זו הוא מושג חסר-תוכן: המנצח יהיה כל כך הרוס, עד כי לא יהיה עוד הבדל בינו ובין המנוצח.

האם אפשר למנוע את המלחמה? סבור הארט: כן. דרושה סבלנות עילאית מצד מדינאי המערב, פחות דיבורים על "תגמול

* הארט, שהיה אחד ממעריציו הגדולים של הקולונל לורנס, אותו חשב גאון צבאי, התרשם בשעתו ממיבעצי צה"ל, ובמקרה מ"גאנל אלון. לפי השמועה יעץ לא מוכרז למבקרים ישראלים להשמיד את הכוח ה"צבאי הערבי, לפני שהמאזן ישתנה סופיו"לרעת ישראל.

שולטן

שים, להתפלל לאלוהים, שיקבל אותם כקר-
בנות לשליט הארץ. הפעם אימה מפלגת
איסטיקאל לבקוע את גורנו של כל ערבי.
אשר ישחוט כבשקורבן. כרוז האיום היה
פשוט ומשכנע: ציור של כבש שחוט ו-
ערבי שחוט.

תריסים מונפים

הצרפתים לא היו היחידים, אשר חששו
כפני ה-10 לאוגוסט, הקרב ובא. תומכי ה-
שולטן הנוכחי שיטטו בשווקים, חיפשו מגי-
עולים כבדים, שיגנו על רכושם מפני זעם
ההמון. משרתים ומשרתות הפרו נאמנות
של שנים רבות, עזבו את בתי אדוניהם האי-
רופיים, עד יעבור זעם.

ככל שקרב היום הגדול, כן גבר בשווקים
שקטות תריסי הברזל המוגפים. הסוחרים
— ביוחד היהודים והספרדים — לא היו
מוכנים להסתכן בזעמם של הלאומנים.

מדינות הגוש המזרחי ניסו לנצל את ההזד-
מנות, כיחזו כלפי מרוקו שידורים אנטי-
פשיסטיים, הסיתו להתקוממות. רדיו בוד-
פישט האליא את אקדוניה איסטיקאל. רדיו
פרג ניסח סיסמות מהפכניות, סייע להגברת
המתחיות.

יום עקוב סרס

השלישי לאוגוסט התחיל כאחד מימי ה-
מתחות הרבים, שבאו לפניו, הסתיים כאחד
מימי-הדמים הגדולים ביותר, בתולדות של-
טון צרפת במרוקו. משמרות צרפתים סיירו
בפסיג'ין, נתקלו בהמו שואג של 800
מרוקאים, פתחו באש באוויר.

ההמון הנרגז נפנה לעבר השעיר-לעזאול
המסורתי: היהודים. השולטנים, הצרפתים,
העצמאות — כל זה נשכח כהרף-עין.
עשה יהודים נשחטו וגופותיהם נשרפו ב-
כיכר-העיר. עשרות יהודים אחרים הצליחו
למצוא להם מקלט, כשהם מוכים ופצועים.

מפלגת איסטיקאל נבוכה: הרי היא הכ-
ריזח ללא הרף כי התנועה הלאומית דוגלת
בקו של אי-אפליה. הטבח סוכם על ידי
דיבריה-מפלגה משפט קצר: "היתה זאת
פרובוקציה מתוכננת מצד הקולוניאליסטים,
שרצו להפיל פחד על מנדס פראנס.

נלות במדגסקר

במרחק 8000 קילומטרים מזירת הדמים,
ישב אדם אפור-שיער לפני אח מבוזרת.
החילה המפוארת נתכסתה בכפור הקיצי ה-
טיפוסי למדגסקר. אולם לבו של מוחמד בן
יוסף, השולטן הגולה של מרוקו, לא הצ-
טן: הוא הוסיף לעקוב אחרי המאורעות,
שהתפתחו במולדתו מרגע לרגע.

כלפי חוץ נראה השולטן הגולה כאדם
חופשי. אולם לאמיתו של דבר עקבו אנשי
הבולשת הצרפתים אחרי כל תנועותיו, ליוו
אותו אפילו אל מגרש-הגולף, הטיבה: בן-
יוסף הדיר את עצמו מפעילות פוליטית, אך
לא חזר על זכותו לכסא המלוכה המרוקאית.

לפי השמועה, היה הנשיא רזובלט המנוח
הראשון שפירז את זרעיה-מרי בן מנהיג
מרוקו. בשנת 1943, בהיותו באנפה, נמנע
מפגישה עם המושל הצרפתי, מיהר לראיון
פרטי עם השולטן. לדברי השמועה, הבטיח
רזובלט כי מרוקו תזכה לעצמאות מיד עם
תום המלחמה.

בשלהי המלחמה, היטה בן-יוסף איוון
קשבת לעמולה האנטי-צרפתית של איס-
טיקאל, דחה יחד עם זה את כל ההצעות
הצרפתיות לתיקונים. "אנו זקוקים אך ורק
לריבונות מלאה!" הכריז הוא.

גישה זו של "הכל, או לא כלום" רכשה
לשולטן אלפי מעריצים חדשים. אבל היה
עליו לשלם על כך לצרפתים מחיר גדול:
את לבושו המלכותי.

בשנות שלטונו נתקל בן-יוסף בהתנגדות
עזה לא מצד מיליוני נתיניו, אלא מצד
גדולי-המדינה ואדיריה. אחד האדירים שבהם
היה סי תאמי אלהאג, אל-גלאווי, שליט
הררי האטלאס, הנאשא של מאראקש. אל-
גלאווי ולוחמיו הברברים, צמאי-הדם, הם

המטוס בעל ארבעת-המנועים נחת ונעצר
בקצה מסלול הנחיתה של אורלי, בקרבת
פאריס. דמות גבוהה, אוזות בתיק עור, יר-
דה ממנו, מיהרה לעבר מכונית, שחנתה בקיר-
בת-מקום.

פראנסיס לאקוסט, המושל הכללי של צר-
פת במרוקו לא היה רק עיף מן המסע ב-
מטוס החם והדחוס-אדם. הוא היה גם מוד-
אג.

המכונית חלפה על פני רחובותיה ה-
צרים של פאריס, הגיעה לרחוב סולפרינו
מספר 2. שם חיכה ללאקוסט כריסטיאן פו-
שה, המיניסטר לענייני מרוקו ותוניס, מש-
רה שנוצרה על ידי ראש ממשלת צרפת,
מנדס פראנס, תוך נסיון למנוע הודו-סין
שניתה. נושא ההתייעצות: המצב הסוער ב-
מרוקו.

מאחורי לאקוסט, ילד-המלא של הדיפלומ-
טיה הצרפתית, היה רק חודש אחד של
פעילות מורטט-עצבים בצפון אפריקה. או-
לם הוא דיבר בטון של איש-שירות קולר-
ניאלי חתיק ומנוסה: "אם תחתרו בחיות
תוניס, לא אוכל לערוב לדבר במרוקו."
אכן, לאגוניה של לאקוסט היה יסוד איתן:
לא היו כל סיכויים כי חודש אוגוסט, ה-
גדוש ימי זכרון לאומיים, ישכך את הרד-
חות.

בעייה שונה

פישה, אשר מילא, שבוע ימים לפני כן,
תפקיד חשוב בהבטחת עצמאות למעשה ל-
תוניס, לא היה משוכנע מדברי לאקוסט.

"תוניס היא בעייה אחת", אמר לאיטו,
"ואילו מרוקו הנה בעייה שונה לגמרי".

הוא הניח את כף ידו על המכתבה
והוסיף: תוניס שטוחה — כמו כף יד,
היא מושכת עלידי אומה אחת. במרוקו היה
המצב שונה: היא מורכבת מתערובת מר-
זרה של ימי-הבניים והמאה ה-19. אין זה
ענין, אשר אפשר להסדירו בבת אחת. אסור
לנו לקבוע החלטה נמהרת על גורל מרוקו."

לאקוסט נראה חיוור, כאשר עזב את ה-
מקום, פנה לשוב לראבאת, לעמוד מול זעמה
של התנועה הלאומית הערבית. עוד בטרם
נחת המטוס במרוקו נמסר לו מברק קצר:
"מרידה בפס. הפגנות למען שובו של בן-
יוסף. הרוגים רבים בפסיג'ין."

שעה שהמתח הפוליטי בתוניס ירד, כ-
תוצאה מהבטחת הצרפתים להקנות למדינה
עצמאות, עלה-המתח במרוקו. הלאומנים
הקנאים פלטו סיסמאות קולניות, דהרו ב-
רחובות ערי מרוקו, השאירו אחריהם נתיב
של דם וטרור.

במהירות דומה נפוצה בשוקיה של פס
גם השמועה על שובו הקרוב של השולטן
הגולה. בן-יוסף, זקני דת-האיסלאם במרוקו
הוסיפו שמן על המדורה בדרשם את
שובו המידי. תמונותיו של בן-יוסף נגזרו
בדמות לבבות, נפוצו על פני פס למאות.

במסגרת-מרוקו נשאו תפילות לשלום ה-
שולטן המגורש האנטי-צרפתי. איש לא הת-
פלל לשלום יורשו, ראשה החוקי של המדינה
והדת.

הסאורעות לא איכזבו

כאשר קרב יום השנה לגירושו של בן-
יוסף, אשר חל בעת ובעונה אחת עם עיד-
אל-כביר — גדול החגים המוסלמיים —
אזרו הצרפתים את כוחותיהם, התכוננו ל-
כל צרה.

המאורעות לא איכזבו אותם. בערב יום
השנה לגירושו השולטן הגיעה המתחיות ל-
שיאה. בן-יוסף, אשר לא משך תשומת לב
בהיותו בשלטון, הפך עתה לקדוש בעיני
הערבים. תמונותיו הודבקו על הקירות ב-
אותה מהירות בה הוסרו על ידי השוטרים.

מפלגת אסטיקאל, מפלגתה הלאומנית
של מרוקו, הנחיתה את הכבדה במהלומות:
היא הכריזה — זו הפעם הראשונה בתולדות
הארץ — כי עיד-אל-כביר ייחשב כיום-אבל.
ביום זה נוהגים המוסלמים להזכיר את
איל-הקרבן של אברהם העברי, לסבוח כב-

פתרון החידון המוסיקלי (עמוד 20)

- מי המחבר. א. מוסיקת ליל זעירה וינה צרלינה רקואם טיטוס
- מוסיקה וחשבון א. אהבת שלשת התפוזים — פרוקופייב; ב. ארבע עונות-השנה — (ויולדי היידן גלונוב); ג. כמפניה מס. 5 1/2 — דון גולים; ד. אחד-עשר מחולות וינאיים — בטהובן; ה. פטיפק 231 — הונגר; ו. סימפונית האלף — מאהלר; ז. אקף לילה וילזה — שטראוס; ח. פתיחה 1812 — ציקובסקי; ט. סונטה 1922 (לפטנר) — הנימייט; י. השיר הפופולרי 10.000 מליון מן הבית.
- צדדים בחרשות א. אורפיאוס (גולק, ליסט, אופנבאך, סטרוינסקי); ב. היידן; ג. הנסיכה הנמה — מוסיקה לבלט של ציקובסקי; ד. בלט אגדת פולרייבר מאת מורטון גולד (כוריאוגרף פיה — אננס דה מיל); ה. טורנדוט — פוצ'יני; ו. אלקטרה — ריכרד שטראוס (הבן — ארטס).
- על מנצחים וכלים היינץ פרוידנטל — כנור מילטון קייטס — ויולה
- מות גבורים (כאופרה) א. דודמונה — חניקה (אותלו של ורדי); ב. מדם בטרפלי — חקירי (מדם בטרפלי — פוצ'יני); ג. לנסקי — דו"קרב (ייבגני אונגין — ציקובסקי); ד. טוסקה — קפיצה ממבצר (טוסקה — פוצ'יני); ה. סליקה — עץ המנקילה הארסי (האפריקנית — מאירבר); ו. ויולטה — שחפת (טרויאטה — ורדי); ז. אנדרה שניה — גליטניה ביוגרפיות בראשי-פרקים
- אנדרה שניה — גיורדי; ח. לקמה — רעל (לקמה — דליב).
- א. ברליז; ב. סמטנה. "חשבון-מוסיקלי" $5=9; 4-1+32=2+(3+4-3 \times 7)$ (מספרים בהתאם לנתון בשאלה)
- "מי מהם?" א. דוניצטי; ב. רגר; ג. סטוקובסקי; ד. ליסט; ה. גלונוב; ו. טיטו גובי.
- מחזן לדרך הטבע א. מטאטא מכושף; ב. תמונה שרה; ג. קסם-אש; ד. קלנצ קשף; ה. מכשפה הקופכת ילדים ללחם.
- פתרון הדומינו המוסיקלי. מאוזן: 2. גרשוין; 6. קנאת בן-כפר; 7. קרונו; 8. ויולה; 9. פיציקטו; 11. ברהמס; 14. לונדון; 16. רפסודיה; 17. תרגול-הזהב; 18. סטוקובסקי; 20. ברטוק; 21. הוברמן; 22. קולט. מאוזן: 1. קרן אנגלית; 2. גופק; 3. נשואים; 4. רקואם; 5. שאול; 9. פרוקופיב; 10. מגון לסקי; 12. רספה; 13. רטהאוז; 15. רומוסקי; 18. סילביה; 19. ובר.

איש-השנה

מתקרב היום בו יגשו עורכי "העולם הזה" לבחור, כמו בכל שנה, את איש-
השנה שהשפיע ביותר, לטובה או לרעה, על המאורעות של תשי"ז וכן את
אנשי-השנה בשטחים השונים.

כמו בכל שנה, מבקשת המערכת להתייעץ עם קוראיה,
תשמע ברצון את הצעותיהם. הקוראים יכולים להציע, בשאלון
הבא, מועמדים לכל התוארים, או אף לחלק או לאחד מהם. את
ההצעות יש לשלוח תוך שבועיים למערכת "העולם הזה",
ת. ד. 136, תל-אביב.

איש השנה

איש המדיניות

איש העולם

איש המדע

איש הרפואה

איש הכנסת

איש המשפט

איש הספורט

איש התיאטרון

איש האמנות

איש הספרות

האיש הצעיר

האשה

שם המציע

הגיד:

המקצוע:

הכתובת המלאה:

נוסף על התוארים שנבחרו עד כה, הוסיפה המערכת השנה את "איש העו"
לם — האדם שהשפיע ביותר על המאורעות העולמיים (אם לא ייבחר כאיש השנה),
איש האמנות יכול להיות צייר, מוסיקאי וכו'. האשה של השנה תהיה האשה ש-
הצטיינה ביותר כאשה.

או מוות!"

הפגנת סטודנטים דרימינית בפס
הכל, או לא כלום

אפשר שהשקט נגרם על ידי חרבותיהם
החדות של הלוחמים הברברים, שריחפו מעל
לראשי המורדים הלאומנים, אבל עוד יותר
מתקל על הדעת שהוא נגרם על ידי דרימי
קה שערך הצרפתים בפורטליטאיי, בעק
בות הרצחם של שבעה אירופים בידי ה
לאומנים המקומיים.

הסריקה שנערכה ביוזמתו של ז'אן חו'
סון, המושל האזורי של פורטליטאיי, על-
תה באכזריותה על כל מבצעי הבריטים בארץ
ישראל, תוארה בפרוטרוט על ידי פרנץ
וויט, כתבו של השבועון האמריקאי טיים:
יחידות של לגיון-הזרים, סנגלים וברברים,
שנתמכו בטנקים הקיפו את רובע הילידים,
גורו 20 אלף גברים החוצה, הכו את
הנשים המצוחחות בקתורים רבים.

"כל עזיר הועבר דרך שורה של שנים
עשר שוטרים מקומיים", הבריק וויט, "ר-
אתי קולונל של המשטרה מעלה חיור על
פניו והולם בכרסו של ערבי. הערבי נפל,
והקולונל בעט בו. הוא ניסה לקום, ושוטר
שני הנחית מכת אלה על לסתו. הוא ניסה
לקום שנית — ושוטר אחר חבט בראשו
בקתאקדח".

המהלומות בהן כובדו העצורים היו רק
ההתחלה. במשך היום מוינו אלפי הגב'
רים לשתי קבוצות, ולעת ערב הועברו ששת
אלפי החשודים בבצוע הרציחות לבתי-
הכלא בסביבה. כאשר פרצו הנשים הנוצמות
מתוך הבתים, ניסו להתנגד להעברה, נצ'
טו תחילים לירות באוויר. הם ירו קצת
נמוך יותר.

בסיום הסריקה קם הפאשא המקומי ונ'
שא נאום נמלץ לפני בני-עירו: "עליכם
לחזור לחיי שלום. אם לא תעשו זאת,
יחזור מחר כל אשר אירע היום — אלא
שבמעם הבאה יהיה המצב גרוע יותר... מ'
סוסי סילון יצללו מלמעלה ויירו בכם." כי
סיוע לדבריו, הופיעה באותו רגע להקת
מסוסי-סילון ועברה מעל לראשי-הנאשפים.

המשימה בוצעה. הנאשפים ויחידות הצבא
חזרו למחנותיהם. לקול תשואות התושבים
האירופיים. המושל הצרפתי של מארוקו פיר-
סם הודעה צנועה: פעולת סריקה שיגרתיית
נערכה בפורטליטאיי. עשרים ערבים מתו
בעת הפעולה.

רוקו גם יחד, כתב המנהיג הוקן (72)
בסיום מכתבו.

לאקוסט עיין בפסקה אחרונה ואת פעמים
מספר. אחר הרים את שפופרת-הטלפון, הת'
קשר עם פאריס, מסר את תוכן-המכתב ל-
פוישה.

עתה עמדה בפני צרפת אפשרות קודרת
נוספת: הירגיש אל-גלאוי בחולשתם של
הצרפתים, נוכח הטרור המאורגן, ויקח את
היוזמה לידו בשם ה"נאמנות"? היגייס ה'
מנהיג את שבטי-הברברים שלו לפעולת'
תגמול נגד תומכי-בן-יוסף?

פקידים צרפתיים שלחו מבטים מודאגים
לעבר הארמון המלכותי של ראבאת, בו חנו
10 אלפים מבחירי הלוחמים הברברים. מילה
אחת מפיו של אל-גלאוי היתה עלולה ל-
שגר לוחמים אלה על פני הארץ, בשאגת'
קרב, תוך נכונות מלאה לשסף לגורים את
כל העומד בדרכם.

השליט הפיאודלי הוקן השתלט על ה-
מצב, זו הפעם השנייה בשנים-עשר החודשים
האחרונים. הוא ואלפי פרישי החמושים יוכ'
לו להכתיב למורים את רצונו — או את
רצונו של צרפת — אפילו במחיר של מלח'
מת-אזרחים עקובה מדם.

סיכוי זה לא הפחיד את אל-גלאוי. הוא
שפך דם ערבי כבר לפני כן. הוא היה מוכן
להוסיף ולשפוך אותו בכל עת ובכל שעה.
היו רק מעטים שחשבו כי צרפת תהסס ל-
תת את האות לפעולה — אם אמנם תהיה
זו הדרך היחידה למחיצת-הלאומנים. בש-
ביל הלאומנים עצמם תהיה זו ראשיתו של
סיבוב אחרון — סיבוב לחיים, או למוות.

סריקה שנרתית

יום העשירי לאוגוסט — יום עיד אל
כביר — אשר הכל חששו כי יהפוך ליום
עקוב מדם, בא וחלף ללא כל מאורעות
מיוחדים. השולטן הנוכחי, סדי מוחמד בן
מולאי עראפה, התעצבן, חשש לחייו, ביכר
לשחוט את כבש הקורבן במסגדו הפרטי,
בחסותם של אלפי ברברים מוויינים, שנזעקו
לראבאת. אולם השקט היה כמעט מוחלט.
גם השביתה הכללית, שנקבעה ל-20 לאוגוסט,
יום גירוש של בן-יוסף, עברה ללא מהומות.

קאים — ברובם ברברים — יושבים בפני-
מיתה הפורה של הארץ. האלמות, אשר
סחפה את הערים הראשיות של מרוקו, לא
פגעה כלל בשטחים הכפריים, שנשארו של-
וים לחלוטין.

אולם השלוה היתה רק אחיזת-עיניים. ה'
כל ידעו כי ברגע בו תעשה צרפת צעד נמי
הר, תיתן יד חופשית לאי-השקט, או תס'
כים לנהל משא-ומתן עם בן-יוסף, יאחזו
שבטי-הברברים בנשק. לזאת נתכוון פוישה
באמרו כי מרוקו אינה דומה לתוניס. כי
בה בשעה שאוכלוסיית תוניס, המורכבת
ממורים, מאוחדת מאחורי הבי של בדרשה
לעצמאות, נקרעת מרוקו זה דורות רבים ב'
מלחמת-אזרחים בין המורים לברברים.

כל חיתור צרפתי לדרישות המורים עלול
ללחום מלחמת-דמים. אל-גלאוי אף סילק כל
ספקות בקשר לכך, לפני שבועות מספר, כי
אשר אמר לעתונאים: "רבותי, השעה מאו-
חרת. עלי להצהיר בתוקף כי מוטב לי להל-
חם עד הסוף, מאשר להניח לבן-יוסף לח-
זור כשולטן-מרוקו. אם אין צרפת מסוגלת
להחזיק בארץ זו אעשה זאת בכוחות עצמי!"

נסיין-העבר לא הותיר כל ספק כי הלו-
חמים הברברים יתמכו באל-גלאוי במלוא
להבי חרבותיהם.

מכתב סאל-גלאוי

ב-5 לאוגוסט, למחרת המהומות בפס, ישב
לאקוסט ליד שולחן-עבודתו. לפניו היה מו'
נח מכתב אישי מאל-גלאוי. מנהיג-הברברים
הנגרז הביע את "הפתעתו" על התמרונים,
שבויימו על ידי מיעוט מבוסס של יושבי-
המוינה.

הנאמנות מכריחה אותי להזהיר מפני
הסכנה, המאיימת על עתידן של צרפת ומ'

הם שגרמו להדחת השולטן.
אל-גלאוי דרש מן הצרפתים לסלק את
בן-יוסף; ובעוד הם מעיינים בדרישתו,
אסף את הרובאים הברברים שלו, רמז שהוא
מסוגל לעשות את אשר לא תעשה צרפת.
הקריירה של בן-יוסף נסתיימה.

כאשר החלו הצרפתים לחשוב על ממלא
מקום לשליט המודח, היה כבר אל-גלאוי
מוכן. בחירו: מולאי בן עראפה, הדתי ו-
המכובד, תושב פס, שהיה נתון להשפעתו.

למן הרגע הראשון לשלטון גילה בן-
עראפה מידת-מה של ליברליות. בראש ו-
ראשונה ביטל הוא את הטכס הפיאודלי,
המחייב את בני העם לתת מתנות לשולטן.
בן-עראפה נבדל מבן-יוסף אפילו בדברים קט'
נים כגון השמירה על מנהג נשיקת סנדל-
השליט על ידי הקאדים והפאשות. הוא מצא
מנהג זה למוינן ונתעב, ציווה לבטלו:
אולם החשוב מכל: השולטן החדש הסכים
לחתום על כל הצעה צרפתית.

כיום הפך גל הטרור של הלאומנים את
בן-עראפה לאדם זקן, שבור ורצוף. "רציתי
רק לעזור לבני-עמי", העיר לאחרונה במ'
דירות.

הצרפתים נבוכו

לא פחות מבן-עראפה נבוכו גם הצרפתים
עצמם. בפאריס הכריז המיניסטר לעניני מ-
רוקו ותוניס, כריסטיאן פוישה: "לא חשבנו
כלל להחליף את השולטן. באוגוסט 1953
נאמר לנו: הגלו את בן-יוסף, והכל יסתדר.
באוגוסט השנה נאמר לנו: החזירו את בן-
יוסף, והכל יסתדר.

אבל פוישה ידע היטב כי ההסכמה להח-
זרת בן-יוסף עלולה רק להחמיר את המצב,
הגרוע גם בלא-הכי. ארבעה מיליוני מרו'

תמונת בן-יוסף בחפגנה
הוא, או אף אחד לא

מסחמת הקואליציה

הנדיר השבוע **מורכי בנטוב**, עורכו ה- המכסיף של על-המשמר, את הקואליציה: "זהו מסחמת שבצדה האחד נכנס אשכול של דגניה ובצד השני יוצא יין של זכרון-יעקב!"

נזכר יריבו של בנטוב, **יגאל אלון**, בת- גובתו רגע לפני האסון במעגן: "כשהתקרב המטוס שמתי את ידי על ברכו של בני (מהרשק) ואמרתי — בני, פה עומד לק- רות משהו!" הוסיף אלון: "הקהל היה נה- דר. לא היתה שום פאניקה."

אחד מידידיו הטובים של אלון, מורד מפ- לגת הלייבור **אניירן** ("ניי") **ביוואן** הת- כונן, בינתיים, לפרוש מהנהגת מפלגתו, ר- כש לעצמו חווה חקלאית. הסביר עתונאי ישראלי: "ביוואן הלך לשוה-בוקר!"

כשביקש **פול הורוקן**, האמרגן האמרי- קאי, שביקר לפני זמן קצר בישראל, להביא תומרות של המשמר הסקוטי המלכותי לא- מריקה, והעיר שזו הפעם הראשונה, בה יבקר גדוד כזה באמריקה, השיב הקולונל של המשמר בגאווה: "המשמר הסקוטי לחם באמריקה. הוא נכנע לאמריקאים ביורק- טאון *". הורוקן נדהם, שאל היכן שוכנת יורקטאון. כשהסבירו לו את הדבר, התחנן: "אבל זה לא היה במלחמה האחרונה?"

נעלי-הקוד

בעת מועצת מפא"י פנה אחד הצירים לשר האוצר, **לוי אשכול**, הציע לו הצעה מע- שית לשיפור מצבם של תושבי-ישראל: ל- הרשות קבלת מתנות מחוץ לארץ ולמנוע את מכירתן. תשובתו של אשכול היתה מיידית, הכילה נימוק כבד-משקל: "במקרה כזה נצ- טרף להעמיד על כל אורח פקח — ועל כל פקח שוטר."

לא נתן כל נימוק **פארוק** הבשרני, מי- שהיה מלך-מצריים, כאשר סירב להצטלם ב- גז-החיות של רומא, לצידו של קוף השימי פנוה, **מאנס**, כוכב הטלביזיה האמריקאית, המסייר עתה ברחבי-העולם. נראה כי סי- רובו של המלך לשעבר הביא למאגס מזל רע: דקות מספר לאחר מכן פרץ אחד הפי- לים של גז-החיות מכלובו, בלע את נעליו החודשות של הקוף-הכוכב.

במלאת שנה לשירותו של **דאג האמר- שלד** כמזכיר האו"ם, העלו חבריו לעבודה זכרונות מעניינים, סיפרו בין השאר כי כאשר נכנס האמרשלד לראשונה לחדרו, בבניין האומות המאוחדות הניו-יורקי, הת- בונן על סביבותיו, ציחה להסיר את שעון- הקיר הגדול ממקומו, הסביר: "אם אתבונן, במקרה, בשעון, יחשבו אורחי שאני רוצה להיפטר מהם. אין לי כל רצון להביאם במ- ביכה."

זכרונות נעימים על משחקי האליפות ב- מוסקבה העלו אנשי נבחרת הכדורסל היש- ראלית, גילו בין היתר, כי מנהלם הטכני, **דב פרוסקן**, הוכיח את עצמו באותו מע- מד כצלם זריז, צילם את כל הנבחרות שהש- התפו במשחקים — חוץ מן הנבחרת היש- ראלית.

אשרת-הפילדמרשל

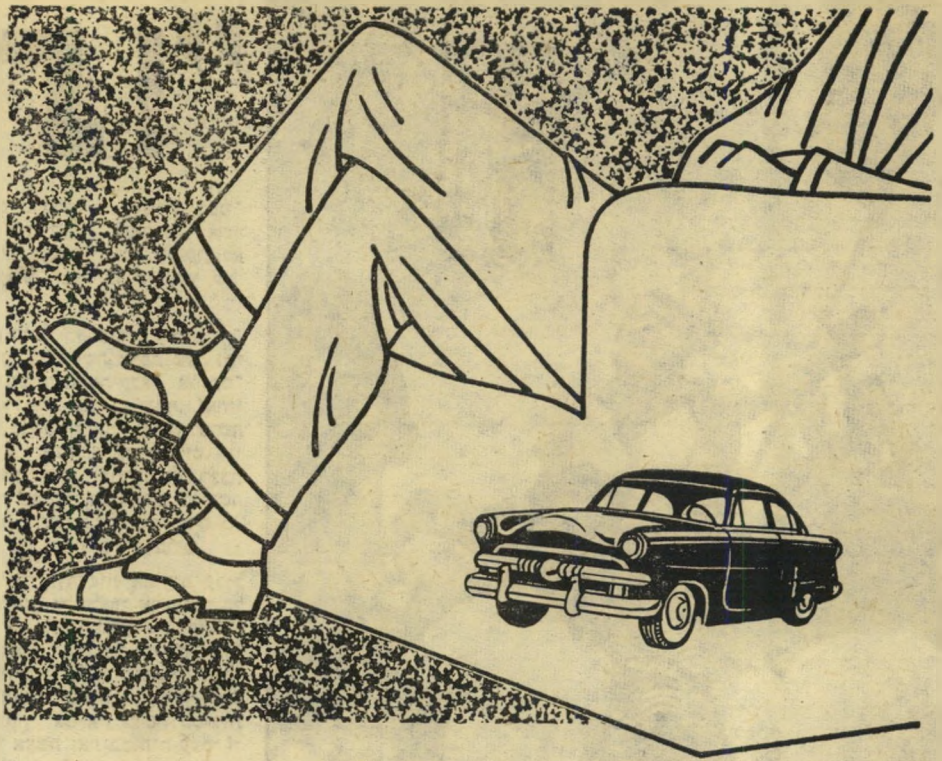
כשנשאל **אבא חושי**, ראש עיריית חיפה הפעלתני והנמרץ, אם נכון הדבר שהעירייה נותנת עידוד מוסרי לציירים היושבים בעין- הוד, השיב בעקימת-חוטם: "כן, אבל עידוד מוסרי זה עולה לנו בכסף רב."

עידוד לא-יכל-כך מוסרי נתן מורה הרכיבה התל-אביבי **אליהו גורדון** לאחד מסוסיו החדשים: הוא כינה את הסוס בשם קאזאנובה, על אף היותו מטורס.

את סוד שירותו הממושך גילה לאהרונה במסיבת עיתונאים **פילדמרשל ברנארד** ("מונטגיורי") **מונטגומרי**, סגן מפקד צבא האמנה האטלנטית. אמר מונטי בתיווך ער- מומי: "אני בטוח כי אשאר במשרתי: המ- מונים עלי יודעים שאתחיל לכתוב את זכ- רונותי ברגע שאפרוש ממנה."

את דעתה האמיתית על הוליבוד גילתה הכוכבת-הטייט **טרי מור**, שהכריזה באוזני כנס של סיכני-פרסומת: "שגעון החשפנות של העיר הזאת סחף גם אותי. אבל מעתה והלאה אשתדל להתלבש ככל האפשר, אח- שוף רק את כשרונותי."

* אחד הקרבות המפורסמים ביותר של מלחמת השחרור האמריקאית.

כאלו אתה נח...

כל מנוע מכונית נשחק לא רק בעת פעולתו אלא גם לאחר שהופסק.

מים המכילים חומצות מאכלות מתהווים במנוע בשעה שהוא פועל.

חלק הארי של שחיקת המנוע נגרם על ידי החומצות והרסיבות הללו.

"של" X-100 שמן-מנועים נלחם בפעולתן המזיקה של החומצות המאכלות בשעה שאתה נח.

של" X-100 שמן-מנועים

לומר על מנועך

רמד פקידות

הצעיר בכתה שנתית — המבוגר בקורס מזורז בית ספר "אלפא" — לפקידות, תל-אביב, רח' בלפור 6 (ע"י אלנבי)

ילד טקסטיל שמפו מספר על מסעותיו בעולם...

במודעות הבאות מספר ילד טקסטיל שמפו על הצלחותיו המזהירות של טקסטיל שמפו בחו"ל. לדברי צמר ומשי השתמשי גם את בקצף רך ללא אלקלי — כי טקסטיל שמפו הכי טוב הוא.

טקסטיל שמפו תוצרת "נקה" — המפיצים היחידים "נורית" בע"מ

- עריקים ישראליים בארה-ב
- מרד הנשים נגד קינסי
- עז פשעי המין
- הרוצח הרומנטי-ציפני
- כיצד משפיעה עדיף האשה?
- ועוד חומר מצוייר ומענין מהארץ ומהעולם בחוברת
- "שחור עז גבי לבן"

המכילה בין השאר: **חידון פרסים על סך 500 ל"י**

המחיר 300 פ"י להשיג בכל הקיוסקים

אופניים

מרוץ השרון

בארץ קטנה ושטוחה כדבריה, העניה ב" דביוס והחסרה בנזון, יכלו האופניים לה" יות כל-הרכב הלאומי. אולם בניגוד ל" דמרק, הולנד ונורבגיה, בהן גם המלכים רוכבים בפומבי על שני גלגלים, הפכו האופניים ב"חורג על הכביש הישראלי. מצב זה השתקף בספורט: אין בכלל ענף אופניים בישראל.

בנייהארץ, שרבים מהם רוכבים על גל" גליהם למשור, לסנא ולבית-הספר, יכלו להסתכל ביומניה-קולנוע שתיארו את ה" מתיחות העילאית של מרוצי-אופניים חוצי לארציים, כמו טורידה-פראנס הצרפתי ו" הטורידה-סווייץ השווייצר, שנערמו זה עתה, בהם עברו הרוכבים מגבול עד גבול משך שבוע ימים. הם לא מצאו בארצם פורקן למרץ רגליהם.

גם לנשים. לפני כמה חדשים החליטו עורכי העולם הזה ופרוטסטנטי לית דחיפה לכלי-הרכב העתיק. אחרי שהפעילו את מנוע ספירט האופנועים במרוצים השנתיים על גביע שוועליי-שמסון, הכריזו בשבוע שעבר על מרוץ-השרון לאופניים, (ראה עמוד 2) שיתחיל בנתניה ויסיים במלון רמת-אביב, תלאביב, מרחק 29 ק"מ של כביש ישר ושטוח.

הכונה אינה למרוץ אנשי-מקצוע, כמו התחרויות הגדולות בצרפת ובשווייץ, אלא למרוץ שימשוך חובבים, צעירים ומבוגרים, יעזור לגבש גרעין ראשון שיוכל לקחת דגל לרגליו את היומנה, תקוות היום" מים: תחרות של כמה עשרות חובבים, ביניהם גם צעירות ונשים — אשר ה" ראשונה מהן תקבל תואר ופרס מיוחד.

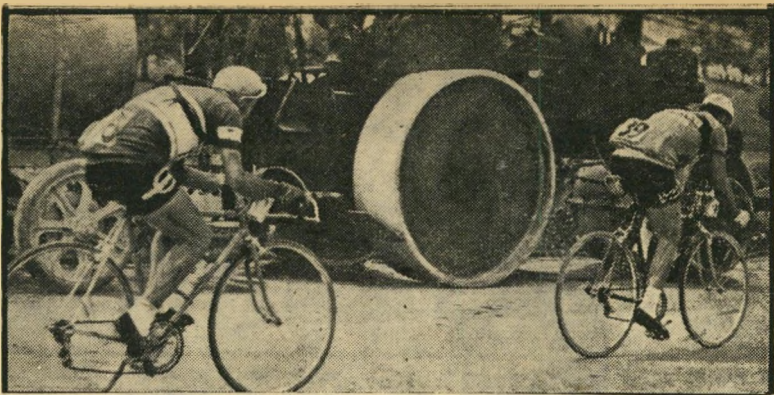
אמר השבוע צעיר חסון-רגליים, גנ"צ"י בן 17, שנרשם ראשון: "לא השתתפתי אף פעם במרוץ. או מה יש? גם משה דיין לא חשב שיהיה רמטכ"ל כשצד ציפורים בנהלל!"

נכים

כוח הרצון

חסיד הספורט, שאינם מחמיצים אף תח" רות של אתלטיקה קלה, או איגרוף, מכ" רים היטב את מנחם מורנו: כסאי-הגלגלים שלו, הניצב בשורה הראשונה, הפך לחלק בלתי-נפרד מכל מפגן ספורטיבי. אולם רק מעטים ידעו כי אותו פצוע

* ציורי אופניים נמצאו על קירות פומי פ"א החרוטה, ובחלונות צבעוניים של סוף ימי הביניים. אולם האופניים, בצורתם הנו" כחית, התפתחו רק בסוף המאה שעברה, אחרי גלגולים רבים.

תחרות מור-דה-סווייץ

אז מה יש?

קולנוע

סרטים

במקום סקס-אפיל. כשרון

הכוכב הוא חזרתה של בט דייזיס על תפקידה בהצלחותיה, אלא שבמקום שחקנית במה מוזקנת, משחקת הפעם לה" דייזיס תפקיד של כוכבת-קולנוע זוהרת לשעבר, שאינה יכולה להשלים עם הקמטים הראשונים סביב עיניה ופיה, מתפשת ב" יאוש עבודה באחד האולפנים, אחרי שאיש אינו רוצה בה יותר.

כמו בחזה מוסר ההשכל בהכוכב, הדומה מבחינות רבות גם לשדרות סאנטס, הוא של אהוב חשב אם את שחקנית גדולה או לא, העיקר הוא שתהיה אשה. הגבר, המביא את הכוכב הנופל להחזכה בכך, הוא סטר" לינג היידן, המשחק בהתאפקות את תפקיד הגבר הפשוט והישר, הקושר את גורלו ב" גורל שבר-האשה.

בט דייזיס, היא כרגיל, בט דייזיס. עיני הצפרדע שלה, קולה המיוחד, תנועותיה האפייניות ומשחק הסוב מוכיחים כי היא עדיין כוכב, איננה זקוקה למטען של סקס-אפיל, כדי לחפות על כשרון שאיננו, כרבות מאחיותיה למקצוע.

מסתורין בבית מלון

אח ואחות אנגליים מגיעים ליריד הבינ" לאומי בפריס, ב-1889. בבוקר היריד, דו" פקת האחות על דלת חדרו של אחיה כדי להעיר, מוצאת שאחיה, ויחד אתו הדרו, נעלמו. בעלת המלון עם פני ה" עורב שלה מסבירה לה שהיא באה בגפה. הנערה בוכה, מתעקשת, רצה לקונסול ה" בריטי, למפקח המשטרה, איש אינו מאמין לה.

כל זאת מתרחש ביריד העולם בפריז, סרט מתח אנגלי שאינו מותח ביותר, למ"

רות אורית המסתורין שבו. ג'ין סימונס היפהפיה משחקת בו את תפקיד האחות המיואשת מעניקה לדמות שהיא מגלמת קסם ותום רב. האיש הצעיר העוזר לה לפתור את התעלומה הוא דירק בוגר.

גובי ותנועת שפתים

את האופירה הנודעת שלו, בת המערכה היחידה, קנאת בן כפר (קאבאלריה רוססי" קאנה), כתב פיטרו מסקאני לפי ליברטו המבוסס על סיפור מאת ג'ובאני וורגה שענינו אהבה, קנאה ומוות בכפר סיצילי" אני קטן, בשלתי המאה שעברה. מעשה מילור דרמטי, ההולם להפליא את במת האופירה ואת המוסיקה של פיטרו מסקאני. עתה בא במאי-קולנוע קארמינה גאלונה, ניסה להחזיר את המחוג אחורנית, לבנות סרט ניאוריאליסטי, על הסיפור המקורי, אגב שימוש בקטעים מוסיקליים מסקאניים. כי ליווי לעלילה, שנשארה ללא שינוי:

טורידו (אסורה מאני), איכר צעיר ה" חוזר לביתו מן השרות בצבא, מגלה כי האובתו לולה (קרימה) נישאה בהעדרו ל" אלפיו (אנתוני קווין) העגלון. טורידו מוצא נחמה קטנה בחיקה של סנטוצה (מיי בריט), אולם מוסיף להתארות עם לולה. סנטוצה הקנאית מגלה את הדבר לאלפיו והלה ממית, בקרב סכינים, את יריבו הצעיר.

ללא המלאכותיות של הבימוי האופראי של האריות והרציטאטיב, נראית עלילת הסיפור מעושה מכדי שתתאים לסרט. אריה בודדת, שיר העגלון, מושרת, על הפסקול, על ידי טיטו גובי, כשאנתוני קווין מלוו בתנועות שפתיים, וזימרת-המקהלה מתמננות אך בקושי במשחק הריאליסטי שכפה ה" במאי על שחקניה. המסקנה: יותר טוב ל" מסקאני על הבמה.

יומן החדשות

● בהוליווד נתגלה בימים אלה כי תש" עה מתוך עשרה כוכבי קולנוע, מעל לגיל 35, נאלצים להסוות את קרחתיהם בפיאות נכריות, שעה שהם מופיעים בסרטים. בין חובשי הפיאות הנכריות: ג'ק בני, בינג קרוסבי, הגרי פונדה, ג'ין גלי, האמפרי בוגרט, ג'יימס סטיוארט.

● סלאבאדור דאלי הסוריאליסט, הודיע שיחבר ויביים סרט בשם המריצה, שיעסוק בנערה המתאהבת במריצה.

בקצרה

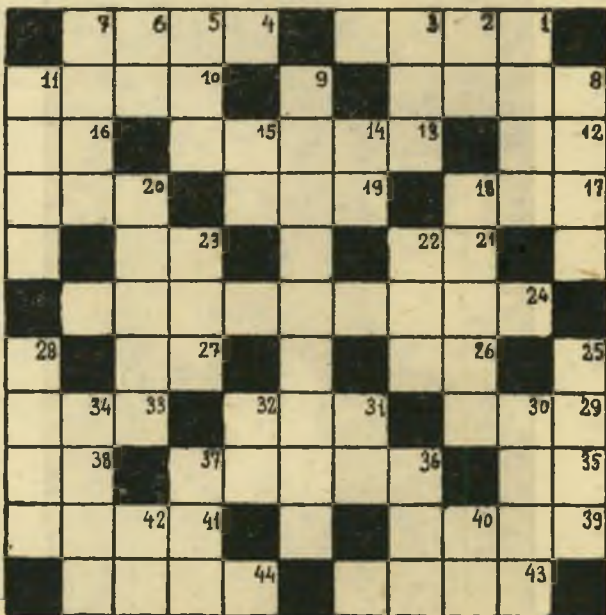
האוניברסיטה רוקדת — ויר" ביניה מאיו, רקדנית-בורלסק הדומקורטית, לוחמת על זכותה, תוך חשיפת רגליה, ל" השכלה אוניברסיטאית. עוזרים לה: ג'ין גלסון רונלד ריגן.

דם הבוגד — גרי קופר איננו בוגד אמיתי הוא רק מעמיד פנים, כדי ללכוד את הבוגדים השודדים את סוסי הצבא הדרומי ומוכרים אותם ליאנקים.

תשבץ 879

מאוזון: 1. הלא תשאלו שלום אסיריך". 4. חשש. 8. היה רצון להנהיגו במוניות. 10. סמל הכפר. 12. חלק גוף. 13. הענקה. 16. לצו, קו לקו". 17. חודש אל המלחמה. 19. "נכנס.... יצא סוד". 20. "ארץ זבת ודבש". 21. יחיד דת חשמל. 23. הן. 24. ראש בית"ר ה" ראשון. 26. עיר עברית במצרים הקדומה. 27. מדגסקר. 29. בראש הפר. 31. עיר ה" קונגרסים. 33. חברת מימון תאגידות. 35. מאתיים ושש. 36. צעירי הצאן. 38. שמאל וימין. 39. פיקח. 41. תבואה מזר" חית. 43. כיצד. 44. ערוץ הנחל.

מאונך: 1. בו משמיעה המכונית קר" לה. 2. מטבע יפאני. 3. "ואת.... בסופה". 5. פרי נשיר. 6. יש דברים ב...; 7. אבי הציונות המדינית. 8. מגלה מוקשים. 9.

שני שמותיו הפרטיים של הרצל; 11. הפרס הספרותי הנכבד, והיקר, בעולם; 14. אני חנו, באנגלית; 15. כאשר, באנגלית; 18. מאכל בהמה; 20. גואל אדמות; 22. "מצא אשה, מצא....". 23. עליו וישיבם. 25. בי קצה המקלע. 28. עליו עובר גשר אלנבי; 30. נשק אישי בחיל הרגלים; 31. מלת אוהרה; 32. גנרל אמריקאי; 34. הועלה לעקידה; 36. סל; 37. אצטבה; 40. וי; 42. ועוד הפעם.

פותרי תשבץ 876 שזכו בפרמי ספרים:

יהודה רוזנשטראן, צה"ל. חיים רוזנבוים, שיכון חיילים משותחרים. פתח-תקוה. אפרים יוסמן, יפה-הוף, ירושלים.

קול ישראל הנדנדה על גלי האתר

(ראה שער ועמוד אחרון)

מדי שבת בשבת בשעה עשר בבוקר, מפעיל האזרח הישראלי המנומנם את מקלט־הרדיו, מאזין לבריתון הקטיפתי, המכריז על החידון המוסיקלי. הוא נהנה מליצנותו הטבעית של בעל־הקול, הבאה לידי גילוי ביחוד בחידונים, הנערכים בהשתתפות קהל (זו התשיעית? אתה בטוח שזו התשיעית? התשיעית! כן. יש יצירה כזאת, אבל הפעם? לא, זו לא ה־תשיעית!).

הישראלי מטיב לדעת את שם הקרין: יצחק שמעוני. הוא לא ראה את פניו מעולם, אולם הוא פגש בו פעמים רבות, בכל שבת, אבל אין הוא יודע כי פגישות שבועיות אלו הינן תוצאה של פגישה אחרת, שנערכה לפני זמן רב.

הכדורים והפגזים חדלו זה עתה לשרוק מעל לרחובות ירושלים. הרושבים חפזו לאורך הרחובות המואפלים, ניסו להגיע למסורותיהם, כל עוד אפשר היה לעשות זאת: איש לא ידע מתי יחדשו הערבים את ההפגזה. אדם גבה־קומה, לבוש מעיל צבאי, התנגש באדם שני, צנום יותר. הצנום הכיר את בעל־המעיל: "שלום, צחי, אני מחפש אותך." היה זה משה בן־אפרים קריינו הפעלתני של קול־ישראל. בעל המעיל הצבאי היה יצחק שמעוני, סטודנט למדעי־הטבע, עובד המחלקה המדעית הירושלמית של ההגנה.

"צחי, היש לך זמן פנוי?"

"כמעט שאין. מדוע?"

"קול־ישראל עבר לבית־החלוצות. אנו זקוקים לקריינים. רצוי שתכנס אלינו. שלום." בן־אפרים מיהר לדרכו.

שאלה נרשנה. כיום יודע יצחק שמעוני כי יד־הגורל היתה באיתה פגישה חטופה. אולם אז ידע רק שהיא הוציאה אותו משלוחה, שבה והעמידה לפניו את השאלה הנושנה: "מה אתה עתיד להיות? מדען, או קריין־רדיו?"

משך שנים נמנע שמעוני מלהשיב על שאלה זו. משך שנים הסתל כנוגדה בין הקרירות והשלחה של העבודה המדעית, לבין המתיחות והלהט של עריכת תוכניות־רדיו. הוא אהב את שני המקצועות. הוא רק לא ידע איזה משניהם אהוב עליו יותר.

ראשיתה של מלחמה פנימית זו נעוצה עוד בילדותו. כאשר למד יצחק בכיתות הנמוכות של בית־הספר הירושלמי תחכמוני, הצטיין כחזן הכיתה, שדיקלם לפני חבריו את מה טובו אוהלין יעקוב. כן הצטיין הוא בחשבון.

מאוחר יותר פיה החשבון את מקומו לאלגברה, גאומטריה, טריגונומטריה, פיסיקה וכימיה. גם במקום דיקלום התפילות בא עיסוק אחר. אליעזר לוביני שהיה אז מנהל קול־ישראל העביר את שמעוני במבחן־קול, שיתף אותו בתוכניות פית־הנוער.

מקצוע נפלא. הרושם הראשון של השתתפות בתוכנית־רדיו לא סר מעל שמעוני עד היום. היה שם הכל: דיוק הנגנים, מוסיקה, דרמה. כן, הרדיו היה המקצוע הנפלא ביותר בעולם.

אפילו פיצוץ אולפני קול־ישראל בירושלים שיוחס לאציל, ואשר בו נהרגה אחת הקרייניות, לא הפיג אותו רושם. מדי יום ביומו, בתום הלימודים, אפשר היה למצוא את יצחק שמעוני רק במקום אחד: באולפן.

"היתה זאת תקופה אידיאלית", נזכר שמעוני, "מי יתן ויכולתי לסדר את חיי כיום כשם שעשיתי אז. בבוקר מתח־טיקה, פיסיקה, כימיה; אחרי־הצהריים רדיו ומוסיקה. באותה תקופה היתה המוסיקה יקרה לי מכל. ניקנתי על כינור משך חמש שנים. עזבתי את הנגינה באורח טפשי. עתה כבר מאו־חר מדי. יכולתי להגיע, ביום מן הימים, לדרגת מנצח."

שנת הלימודים השמינית מצאה את הצעיר רב־הכשרון מתכוונן לבחינות. הרדיו נידחה לקרן־זווית. אולם העמל הש־תלם: שמעוני סיים את לימודיו בהצטיינות — ביחוד במת־מטיקה ופיסיקה.

תסכית גרוע. היתה זאת תקופה, בה אחז כל הנוער הישראלי בנשק. אחדים הצטרפו לאציל ולחיי; אחרים הת־גייסו להגנה. עוד לפני סיום הלימודים קרב אדם אל יצחק, הרביץ בו ציונות, גייס אותו להגנה. שמעוני נזכר בטכס הקבלה בחיך: "עמתי לפני מסך שחור ונשבעתי על אקדח ועל ספר־תנ"ך. כל זה נראה מוזר ובלתי־נחוץ, והיה דומה לתסכית גרוע."

אולם יצחק לא יצא לשנת־השירות: הוא חלה, קיבל די־ח, נרשם בינתיים באוניברסיטה, כדי להשתלם במדעי־הטבע. הזמנים היו קשים, ושמעוני לא רצה לקחת כסף מרדיו שעמלו בפרך: האב, נחום שמעוני, עבד כסטטיסטי־קאי בסוכנות; האם זיכריה, ניהלה חנות אריגים קטנה.

כיצד יכול סטודנט להשתכר למחייתו? על ידי מתן שיעורים. שמעוני נתן שיעורים, אולם יחד עם זה חידש את הופעותיו על גלי־האתר.

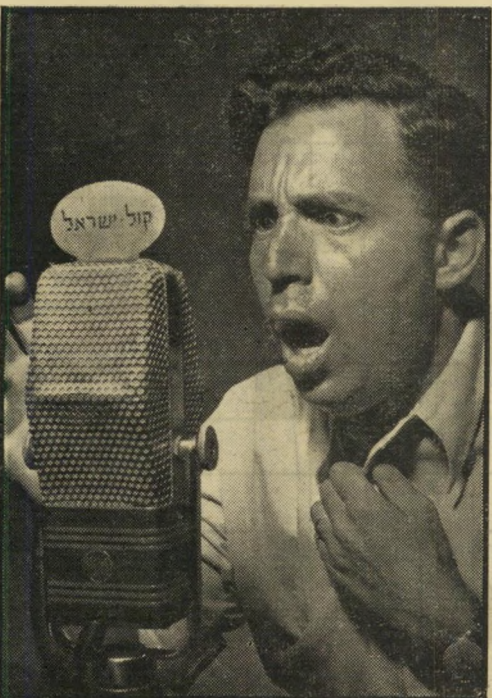
אולם לא עבר זמן רב והוא נאלץ לעזוב את הרדיו. הוא עזב את המקצוע האהוב עליו דחוק בשעה שהחל להיווצר גרעין מעולה של אנשי־רדיו צעירים: שמואל רוזן, חגי

"החידון המוסיקאלי"
התשיעית?

"אשרי המאזין"
התשיעית!

"קד וחומר"
לא התשיעית! ו"

פינסקי, משה בן־אפרים, לאה פורת. הסיבה: שעות־השי־דורים התנגשו עם שעות הלימודים במעבדה.

אולם הגורל התאכזר אל המדען הצעיר. שמעוני עבר את בחינות־הגמר של האוניברסיטה, עמל משך ארבעה חודשים על עבודת הדוקטורט, כאשר פרצה המלחמה בכל עוזה. הר־הצופים נותק מירושלים, המעבדה נהרסה, העבודה המ־דעית נפסקה. הקרבות עצרו זמנית את הנדנדה, שהטלתה בין המדען לאיש־הרדיו. אחר באה פגישה עם בן־אפרים — והנדנדה שבה לפעול: כבר למחרת היום, לאחר סיום עבוד־תו, נכנס שמעוני לבית־החלוצות.

על פרשת דרכים. א לם נותר לו רק זמן מועט לעסוק ברדיו. בעיקר היה הוא עסוק בהכנת פגזי דו־קנה, ובסקר ניסויים בפצצות־תבערה. נזכרת אשתו, טובה, שחורת־השיער וכחולת־העיניים: "הוא היה חוזר הביתה, בחושך, כש־כל גופו מנצץ באור זרחני."

יצחק טובה למדו באותו בית־ספר ירושלמי. אולם הם נפגשו רק במסיבה, שנערכה בביתו של חבר משותף. היתה זאת פגישה גורלית שנייה. המצב בירושלים הלך ורע. הפגזים שבאו מכיוון העיר העתיקה ונבי־סמואל, הטרידו את העיר הרעבה והצמאה. אולם כל אדם מילא את חובתו.

משימתם של האנשים, שהועמדו תחת פקודתו של שמעוני, בראשית המלחמה, היתה למנוע טבח המוני ביהודים — כטבח שנערך בבתי־הזיקוק בחיפה. הם לא ידעו להחזיק בנשק, ושמעוני היה נאלץ להלום בהם כדי לערר בהם זעם ונכונות לקרב.

"רבים מהם לא היו מסוגלים אפילו להשיב מכה תחת מכה", נזכר שמעוני בחיך, "כאשר הייתי מצוה עליהם לעשות זאת, היו טופחים על פני קלות בכפות־ידיהם — ומבקשים סליחה." אולם היו גם כאלה שלא חיכו להזמנה מיוחדת, חבטו כשמעוני קשות.

"אלה היו האנשים שהחזיקו בעיר־הנצח", סיפר יצחק, "האם לא נכתב בתנ"ך שירושלים יכולה להיות מוגנת אפילו עלידי עיוורים?"

ואכן, באותם הימים היו אנשי ירושלים עיוורים לכל — מלבד המאבק על עירם. גם יצחק שמעוני היה כעיוור. העבודה המדעית של ימי שלום, ההופעות המשועשות ברדיו — כל זה נעלם מנגד עיניו. מתרו רק הימים מלאי העמל והלילות הגדושים מתיחות — ומעל לכל ההחלטה הנחושה, שגיבשה אותו ואת חבריו: ירושלים לא תיפול!

אחר באו ההפוגה, השחרור מן הצבא, השקיעה המחודשת בבציות השלום. שוב נתעוררה השאלה: מדע או רדיו? שמ־עוני הגיע אל פרשת־דרכים, היה מוכרח לקבל החלטה קי־צונית.

"אהבתי את הפיסיקה ואת העבודה המדעית; אבל הייתי גלוי־לב: ידעתי כי לא אוכל להיות מדען ממדרגה ראשונה — וידעתי כי לא אוכל להסתפק בכחות מזה. להפוך למורה? ההוראה היתה שנואה עלי. נותר לי איפוא רק הרדיו — מקצוע בעל האפשרויות הבלתי־מוגבלות."

השנים חלפו. חובבותו הקודמת של שמעוני הפכה למק־צוע ומקצועו הקודם הפך לחובבות. הוא אומר שהוא מאושר. דירתו הקרירה והמרווחת במושבה הגרמנית, ירושלים, מלאה ציורף מזור של ספרים: כרכים עבים של תורת־האלקטרו־ניקה ניצבים לצד כרכים דקים וירקרקים של תולדות־המו־סיקה.

בשורה טובה. עד כה ערך יצחק שמעוני תוכניות רד־יו רבות**, מיוג מושלם של חינוך ושעשועים. אולם בראש רשימת התוכניות החביבות עליו נשאר תמיד החידון המו־סיקלי: "היה לי מזל. פגשתי באלון שמוקלר, והתחלנו בע־בודה משותפת." היה זה באמת צוות מושלם: שמוקלר, איש־המקצוע, הכין את הרקע לחידון, שעה ששמעוני עיבד את הפרטים הטכניים.

"הרעיונות הינם הגורם החשוב ביותר בתוכניות. תמיד עלינו למצוא רעיונות חדשים. מקוריים." לא פעם אול או־צר רעיונותיהם של השניים. אולם ברגע האחרון נמצא תמיד משהו. כיום יש להם מלאי גדול של חידונים מוכנים למפרע.

בשבוע שעבר זכה שמעוני לבשורה טובה: הוא יצא לחוץ־לארץ להשתלם בהפקת תוכניות רדיו לפי סעיף 4 של ההענקת האמריקאית, ישהה שנה בארצות־הברית וזחודשים מספר באי־רופה.

אין הוא מסיל ספק בעתידו הגדול של הרדיו הישראלי. "כרגע אנו סובלים מחוסר מקום. בארץ ישנם עולים מ־50 ארצות, המשתייכים על שכבות תרבותיות שונות — וכל אחד מהם רוצה להאזין לתוכנית אחרת. אנו זקוקים לגל חדש ורצוי שנפעל לפי שיטת ה־בי. סי."

"יתר על כן, אנו זקוקים לעובדים נוספים. כרגע יש עומס עצום של עבודה, והעובדים העייפים נאלצים להעדיף את הכמות על האיכות."

לחדר נכס רוני בן החמש, בנו של יצחק, כאשר נשאל הילד בצחק, אם יש בדעתו להיות מדען או איש־רדיו, היסס במקצת. אולם לבסוף הצליח לצאת מן הסבך: "אהיה כמו אבא."

* סקר על התנהגותו של חומר פלאסטי במפרטורה נמו־כה. לי־שגת סמפרטורות נמוכות נזקק יצחק לאוויר נוזל — חומר שהיה מצוי באוניברסיטה רק בכמויות מועטות. **מלבד החידון המוסיקלי מניש שמעוני לקהל גם את החי־דון הסלפוני אשרי המאזין, עורך את התוכניות הפופולריות רון בה וקל וחומר.

מילכת הדיוצ'היס

בהרעלת בעלה ספוגות-ארסן.

הוציאה פחות כסף למטרות צדקה, הגדילה את תקציב המשתאות. ליאון התמרמר, איים לסלק את הגרמני — ומרי היתה נאלצת להפעיל את הארסן גם נגדו.

לנוכח כל העובדות הללו דומה היה כי משפטה של מרי בנאר יהיה קצר ונמרץ. אולם המשטרה לא הביאה בחשבון את עושי רה הרב של החשודה ברצח. מרי שכרה עורכי דין מצויינים שניפצו את המשפט לרסיסים עוד בראשיתו, הוכיחו כי ד"ר ברו, הרופא שבדק את הגופות, הינו ידידו הטוב של מפקד-משטרת-לודון, ודרשו שתיפסק בדיקה חדשה עליו מימחים פורסיאיים.

דוקטור ברו היה מזועזע לשמע ההשמצות. הוא טען שאין הוא נוכח, שאין לו כל קשר עם משטרת-לודון, אולם עורכי הדין של מרי בנאר המשיכו בטענותיהם.

הפניות סוערות

עוד יותר מן הרופא זועזעו יושבי לודון עצמם. הם היו משוכנעים כי מרי בנאר אשמה, ובראותם כי סיכוייה לצאת בשלום מכל העניין הולכים וגוברים, עלתה חמתם עד להשחית. ברחובות העיירה הודבקו כרזות, שקראו לעריכת משפט ליניק ברצח. התושבים הפנינו לפני בית העיירה וקראו: "מוות למרעילה! יחי דוקטור ברו! יוחי זרו המומחים הפורסיאיים לעיורם!"

אותה שעה ניצל איש עסקים וריו את ההזדמנות, פתח מסעדה גדולה מול ביתה של מרי בנאר, חלה עליה שלט: "כאן אין מגישים ארסן!"

שאלות ילדותיות

המשפט הופסק, נתחדש רק השנה, לאחר שקבעו גם מומחי-משטרת-פריס, כי לא פחות משש מן הגופות מכילות כמויות של ארסן.

אלם סניגוריה של מרי בנאר לא אמרו נואש. הם השתדלו לדחות את הדיונים ככל האפשר, הסיחו שאלות ילדותיות: הייתכן כי הארסן חדר לתוך הגופות מן הקרקע, או מזווי-הפרחים שהונחו על גבי הקברים? לאחר שבועות מספר של מאבק מילולי סו ער הסתיים גם שלב זה של המשפט בלא כלום. שרידי שלוש עשרה הגופות הועברו לבדיקות נוספות, ומרי בנאר שוחררה ב"ערבות."

יושבי לודון קיבלו התפתחות זו באי רצון. הם משוכנעים באשמתה של מרי, יודים עימם היטב כי מדיניות הדיונים לא תצמצם כל תועלת לצדק: כל בדיקה כימית נוספת של הגופות מפחיתה את כמות הארסן שבהן, מגדילה את סיכוייה של לוקרציה בור"גיה המזדווגת לצאת זכאית.

"אילו היה הדבר מסור לדינו", אמר בי מרירות אחד מאזרחי לודון, "היינו מחסלים את הפרשה אחת ויחיים — ממש כשם ש"חיסלו אביהנו את פרשת הכומר, אורביין ג'אנדיה."

ערה פינטו

נאשמת מרי בנאר

אר, איכר בריא-בשר, שתלה תקוות גדולות בצוואות קרוביו העשירים. הוא ומרי החסי כנית והמעשית היו זוג מוצלח ביותר. הם עזבו את חותם הכפרות, נישאו והשתקעו בלודון.

לדברי יושבי העיירה גילו השניים את תכונותיו המצויינות של רעל-הארסן רק שנים מספר לאחר נישואיהם, כאשר הקרובים העשירים בוששו למות: בראש וראשונה נוכחו כי את הארסן אפשר להשיג בקלות בכל בית-מרקחת. שנית, היא חסר צבע, טעם וריח, ואפשר לערבבו בכל מאכל, או משקה.

על כל פנים, במהרה מתו שתי דודותיו הזקנות והעשירות של ליאון "מזיקנת". אלם מותן היווה אכזבה קשה לזוג בנאר: הן הירישו את מרבית הונן ללוסי, אחותו של ליאון, שהיתה שנואה עליו ביותר.

במהרה מת גם דביו, אביה של מרי "מ" שטף דם במוח". מותו של הזקן השתלם יפה: הוא הוריש למרי את חוותו הגדולה, עשרות איגרות של המלוה הלאומי, אוצר שלם של מטבעות-זהב.

מקרה מוות זה, שאירע בשנת 1940 לא עזר רר כל חשדות. אלם חידשים מספר לאחר מכן, כאשר מתו אביו ואמו של ליאון "מ" "הרעלת פטריות", החלו יושבי לודון להתלחש על הקללה הרובצת על משפחת הזוג בנאר.

תרומות לצדקה

שמועות-הלחש גברו עוד יותר עקב התאבדותה הפתאמית של לוסי, אחותו של ליאון. לוסי, שנמצאה תלויה במרתף ביתה, לא השאירה כל צוואה, ורכושה הרב עבר אוטומטית לידי ליאון ומרי. עתה נצטבר בידם הון חופפות. הם שכרו בית מפואר במרכז-העיר, ערכו משתאות לידידיהם, תרמו כסף רב למטרות-צדקה.

אולם כל הרגל היפה טבע. מסעות ההל"ז וההוסיפו לעשות את דרכם מבית בנאר לבית-הקברות של לודון. הזוג ריבה, זוג אמיד וערירי, שהשתכן בביתה של מרי, ציווה לה את כל רכושו — ומת כעביר זמן קצר בנסיבות בלתי-ברורות. לאחר מכן השתכנו בבית שתי דודותיו העשירות של ליאון, שפתחו פחד מוות מפני הכיובשים הגרמנים. ליאון לא סבל את נוכחותן של שתי הזקנות הטרדניות. אולם לא היה עליו לסבול זמן רב: שתייהן מתו ביום אחד. "הן טעו ואכלו רעל עכברים במקום פו"דינג", סיפרה אחרי כן מרי בבית המשפט.

המשפט נופץ לרסיסים

דומה היה כי עתה לא נותרו עוד מיעוט דים למות — ומרי וליאון יוכלו לחיות ב"שלווה". אולם תקופת השלווה נמשכה רק עד אשר שכר ליאון שביי גרמני לעבוד ב"שדותיו. השבוי הצעיר, אלפרד דין, מצא חן בעיני מרי המזדקנת. היא החלה להתגנדר,

הרופא צחק. כאשר הואשמה מרי בנאר אולם חקירת המשטרה העלתה 13 גופות

מאת טוני הווארד

של ליאון, הצטרפה אל שלושת אויביה ה"מושבעים של מרי: מאדאם פינטו ובני "מא"סיף.

בינואר 1949 חלתה האם. המחלה תוארה על ידי מרי כשפעת רגילה; אולם כל הסימנים טומים התאימו גם הפעם להרעלת-ארסן. כ"עבור יומיים כבר בכתה מרי מרות על קברה של הישישה, אשר הורשה לה את כל רכושה, איפשרה לה לבלות עם מאהבה באין מפריע.

עתה נתפתה מרי לנקום באויביה. טי"רת מונסנמיה עלתה באש בנסיבות מסתוריות, והאחרי מאסיף נאלצו לגדוד למקום אחר. כל יריביה של מרי בנאר קיבלו מכ"תבי איום בעילום-שם. ואחרון אחרון: ב"פברואר 1949 פרצו אלמונים לקרחת הקס"נה של מאדאם פינטו, ניפצו את כל רהיטיה המועטים.

התושבים לא הסתפקו

פקידת-הדואר ידעה היטב מי היו אותם אלמונים, וחמתה בערה בה. היא גילתה ל"משטרה את כל אשר נמנעה מלגלות עד כה. גופתו של ליאון בנאר הוצאה מקברה, ונש"ח לה לבדיקה. תוצאת הבדיקה: בגופת המת נמצא כמות ארסן, שהיתה מספיקה להמית שני בני-אדם.

מרי בנאר נכלאה בבית-הסירה של פואס"יה, היתה מסיימת את הקריירה שלה על הגרדום, אילו הסתפקו יושבי לודון בגופה מורעלת אחת. אולם יושבי העיירה נזכרו בכל קרוביה וידידיה של מרי, אשר מתו בנסיבות בלתי ברורות, לאחר שהורישו לה את רכושם. התיצאה: בשתיים עשרה גופות

עד זיוף מאסיף

נוספות, שהוצאו מקברותיהן, נתגלו כמויות שונות של ארסן.

אותה שעה ישבה מרי בבית-הסירה. ניס"ת להחמיר את מצבה ככל האפשר. היא היסיפה לשלוח מכתבי איום למשרדי "מ" שלה שונים, ניסתה אפילו לשכור רוצחים שיחסלו את מאדאם פינטו והאחים מאסיף.

אופי אכזרי

פייר רוג'ר, השופט הצעיר, עליו הוטל לחקור בפרשת מרי בנאר, ראיין עשרות מיושבי-המקום, העלה את תולדות-החיים המלאות של החשודה ברצח.

מרי נולדה בשנת 1896 למשפחת האיכרים דביו, בכפר קטן, בקרבת לודון. חבייה לבית-הספר התרחקו ממנה, שנאו אותה בגלל אופיה האכזרי ואי- יכולתה להבחין בין טוב לרע.

בשנת 1920 ויתרה מרי על חלומה להינ"ש לאחד מעשירי לודון, נישאה לדודנה"ה שחפן, אוגוסט אגטיני. אולם לאחר שבע שנות נישואין, בהן לא נולדו כל ילדים, חלה אוגוסט ושכח חיים. לדברי מ"מחי-משטרת צרפת נתגלו כמויות ארסן גם בגופתו.

בחיר-ליבה השני של מרי היה ליאון בנ"

בשנת 1634 נתקפה העיירה הצרפתית ה"קטנה לודון על ידי שדים. נזירות יצאו מ"דעתן ללא כל סיבה נראית לעין. כדי-חלב ותבניות-החמיצו באורח מסתורי. המאר"רעות המורוים פסקו רק לאחר שהיעלה על המוקד הכומר המקומי, אורביין גראנדיה, יפה-החיתור והתף מכל-פסע.

כיום שבו השדים ותקפו את לודון, אלא שהפעם יש להם דמויות מוחשיות ביותר: בת"אכרים בשרנית בשם מרי בנאר, ושלוש עשרה גופות ספוגות ארסן, שנחשפו בבית-הקברות המקומי.

מרי בנאר הועמדה לדין פעמיים באש"מת רצח: בפעם הראשונה בשנת 1952, נאשמה בהרעלת 13 איש; בפעם השנייה, ב"מרס השנה, נאשמה בהרעלת 6 איש. אולם שני המשפטים נסתיימו בלא-כלום מחוסר-הוכחות. מרי שוחררה בערבות, מחכה עתה למשפטה השלישי, בין כתליו העבים של מנזר, תרחק מועמם של בני-לודון תקופי השדים.

שתי שמועות

פרשת מרי בנאר החלה ב"23 לאוקטובר 1947, כאשר היה בעלה השני, ליאון בנאר, מוטל על ערש מותו, בקומה השלייה של ביתם המרווח. עד לאותו יום היו ליאון ו"מרי ידועים כאזרחים האמידים והחסידים ב"יותר של לודון. רק שתי שמועות העיבו על שמה הטוב של המשפחה: התהלכו שמו"עות על קשריה של מרי עם שבוי מלחמה גרמני, ושמועות הורסניות עוד יותר על מותם המסתורי של עשרה מבני משפח"תה.

בין אלה שבאו להיפרד מליאון הגיוסס היתה גם פקידת-הדואר קטנת-הקומה, מא"דאם פינטו. היא שהתה, בחרור של הגיוסס דקות ספורות, אחר פיצה ורצה לביתו של הרופא המקומי.

"דוקטור!" קראה, "ליאון בנאר סיפר לי זה עתה כי מרי הרעילה אותו. הוא סיפר שהיא שפכה אבקה לבנה לתוך המרק שלו." הרופא ניסה להרגיע אותה, אמר לה ש"ליאון חולה במחלה אנושה, ולא היתה כל אפשרות להרעילו. אולם היא לא נרגעה אפי"לו בעת הלוחית של בנאר, כאשר ראתה את מרי שופכת דמעות כמים.

מה היה עליה לעשות? לשמור את הסי"ד האיום? או להודיע לשלטונות? לבסוף מצאה פקידת הדואר עצה: היא תפנה אל האחים אוגוסט וזיוף מאסיף, המתגוררים בסירת מונפנסיה הסמוכה. הם אנשים משי"כילים. הם יאמרו לה מה לעשות.

זיוף מאסיף כבד-האוזן, ואחיו אוגוסט, המסורף במצבת, שמעו את סיפורה של מאדאם פינטו ועניניה רחבו מתדהמה. הם מיהרו לעיין באנציקלופדיות, אשר בספרי"תם, ותמהוים גדל עוד יותר: הסימפטומים שתוארו על ידי מאדאם פינטו התאימו לכל סימניה של הרעלת-ארסן. שני האחים ו"הפקידה נחמזו לשגר מכתב לשלטונות.

היה זה משפטה הראשון, הבלתי רשמי, של מאדאם בנאר. אולם משפט זה נסתיים במהרה. כאשר פתחה המשטרה בחקירה, זכרה מאדאם פינטו את ידידותה הארוכה עם מרי, והכחישה הכל. האחים מאסיף נח"שבו בעיני הכל למטורפים. העניין היה מסי"תים בשלום, אילו לא השתוקקה מרי בנאר לנקום בשושים.

מכתבים בעילום שם

לאחר מיתו של ליאון הפכה מרי לאשה העשירה ביותר בלודון. דומה היה כי היא תוכל לחיות בנעימים עם מאהבה הגרמני הצעיר. רק דבר אחד העכיר את רוחה: אמה הזקנה, מאדאם דביו ראתה את הגרמני בעין רעה, התייחסה בחשד לנסיבות מותו

מי מאלה ימשוך בקשת הכנור, מי יאחז בויולה, מי יפיק צלילי צ'לו, ומי ישב ליד הפסנתר?

5 מות גבורים

מימין — שמות גבורי אופרה; משמאל — מות אכזרי לצור רותיו. עליך לעזור לכל גבור וגבורה למצוא את מותה הנכון...

דומונה	עץ המנקילה הארסי.
מום בטרפלי	גליטינה
לנסקי	שחפת
טיסקה	חניקה
סליקה	רעל
וילטה	חרקירי
אנדרה שניה	קפיצה מראש-מבצר
לקמה	דו"קרב.

6 ראשי פרקים

מחיי אילן מחברים בחרנו בפרטים ביאוגרפיים אלה:

א.	ב.
בן-רופא	מבשלת שיכר
לומד רפואה	ילד פסנתרן
הקונסרבטוריון בפריז	ייטבורג — שוודיה
פרס-רומא	פואמות סימפוניות
שחקנית ארית	הנשיקה
מבקר	חרשות
תורת-התזמור.	שגועין.

7 מספרים מוסיקליים

ציין את מספר הדושות בנבל. הכפל את מספר הפרקים בסימפוניה (כמקובל). הוסף את מספר הן בקצבה של מזורקה. חלק את התוצאה במספר הגברים המשתתפים בבצוע הרביעייה הידועה בריגולטו של ורדי. הוסף את מספר הסונטות לפסנתר שכתב בטהובן. החסר את מספר נשיו של ברהמס. הוסף את מספר כלי הסולו בסימפוניה הקונצרטנטית מאת היידן. החסר את מספר רביעיות כלי-המיתר שחבר ורדי. ואת התוצאה כלה חלק במספר מערכות התזמור הדרוש לתשעה מגנני כנור-ראשון בתזמורת סימפונית.

התוצאה המתקבלת היא מספר הסמפוניות שכתב פרנץ שוברט. העקבת אחרי כל הפעולות?

8 "מי מהם"

אפשרות אחת מתוך שלש היא הנכונה. ציין אותה.

- א. (בלני, רוסיני, דוניצטי) מת בעיר בה נולד.
- ב. (רוחל, רגר, ברליוז) נגן באורגן.
- ג. (סטוקובסקי, טיסקניני, ביצץ) מנצח בלי מקל.
- ד. (ברליוז, ליסט, שוברט) לא חבר אופרה.
- ה. (גלונדוב, בלקירב, בורודין) אינו חבר בחמישיה הרוסית.
- ו. (יוסי בירלינג, טיטו רופו, טיטו גבי) בקר בישראל והופיע בה בקונצרטים.

9 מחוץ לדרך הטבע

אילו תופעות שמחוץ לדרך הטבע חלות ביצירות:

א. שוליה של קוסם	ד. הקלע החפשי
ב. ספורי הופמן	ה. הנזל וגרטל
ג. חלקיה	
ו. (וגנר)	
ז. (ובר)	
ח. (הומפרדינג)	

22. המקום: פרפיניאן
הכלי: צ'לו
והמנגן: ?

מאונר

- מכלי התזמורת. יש גם כזו צרפתית, אך היא קרוצה מחומר אחר.
- מחול רוס.
- המשותף לשמה של אופרה ידועה מאת מוצרט.
- מרש של מנדלסון ואופרה של צ'ימרובה.
- יצירה מסוג זה כתבו בין היתר, ורדי, מוצרט, ברהמס וברליוז.
- אלו שולח אופנבאך את אורפיאוס באחת מיצירותיו האהובות.
- מחברן של "הסוויטה הסקיתית" ו"אלכ" סנדר נבסקי.
- אופרה מאת פוצ'יני.
- רקוד מודרני. בהחלט באופנה.
- מחבר המוסיקה ל"אוריאל אקוסטה".
- כנויה של יצירה קמרית מאת בטהובן. (לא אחת בלבד!)
- היא הנימפה של דיאנה אילת-הצייד. כתב עליה דלבי.
- אחת מיצירותיו קרויה ברפרטואר של הבלט בשם: "ריח השושנה".
- הבלט בשם: "ריח השושנה". ("Spectre de la Rose").

החידון המוסיקלי

אלון שוקר ויצחק שאול

הידון זה שנערך במיוחד בשביל קוראי העיתון הזה על ידי שני אמני החידון המשיח, אלון שמוקר ויצחק שמעוני (ראה שער) יאפשר לך לבחון את ידיעותיך בשטח הצלילים ומחבריהם. תיכף להשתמש בחידון זה גם כמשחק חברתי במסיבות ונשפים, לבחון בו את ידיעות חבריך. אם יש ברצונך לוודא את אמיתות התשובות שנתת, עיין בפתרון החידון המובא בעמוד 14 בגיליון זה.

1 מי המחבר?

א.

האותיות הראשונות של התשובות מצטרפות לשמו של הקומפוזיטור

- יצירה לחמישיית מיתרים או גם לתזמורת כלי-מיתר מאת המחבר המבוקש. מן המפורסמות ברפרטואר בהרכב זה.
- העיר בה מת.
- בת כפר תמימה שגבור אחת האופרות שלו מנסה לפתחה.
- יצירתו האחרונה. לא עלה בידו להשלימה.
- אחת האופרות האחרונות שלו הקרויות על שם קיסר רומאי.

ב.

- פרח יש כאן. כוון יש כאן. מחול יש כאן.
- אם תרצה — צלצולו של שערן אם תרצה — אחת הפולקות פרי עטו.
- גבורת אחת מיצירותיו הנודעות. היא הולכת לנשף מסכות שעה שבעלה חבוש בבית כלא.
- יצירה משלו המקיפה לילות רבים וארוכים.
- המשותף למאות מחבריו.

6. שם מחול העומד במרכז סרט ביאוגרפי על הקומפוזיטור זיטור המבוקש.

2 מוסיקה וחשבון

אילו יצירות מוסיקליות אתה קושר במספרים אלה:

א. 3	1. 1000
ב. 4	2. 1001
ג. 51/2	3. 1812
ד. 11	4. 1922
ה. 231	5. 10.000

3 צלילים בחדשות

אילו יצירות או מאורעות מוסיקליים נתנים בכתורות המובאות בזה.

- זמר מפורסם תובע את החזרת אשתו המנצח חזר לעולם החיים.
- קומפוזיטור נודע מת בוינה שעה שבוחות נפוליאון פולשים לעיר.
- נסיך מעורר נסיכה באמצעות נשיקה בזכר.
- ליזו בורדן חורגת את אביה ואמה-החורגת במכת גרזן.
- נסיכה סינית מזמינה משתתפים לחידון.
- בן הורג אמו בנקמת רצח-אביו.

4 על מנצחים וכלים

רבים מן המנצחים שולטים בכלי אחד ויותר. דמיון בצוע הרביעייה בסול מינור של מוצרט (כנור ויולה, צ'לו, ופסנתר) בבצוע המנצחים:

א. ברונו וולטר.	ג. מילטון קטימס.
ב. ג'ון ברברול.	ד. היינץ פרוידנטל.

דומינו מוסיקלי

מאונר

- עם יצירותיו מנגינת פתיחה קובנית.
- אופרה בת מערכה אחת מאת מחבר איטלקי.
- מגדולי הזמרים שבכל הזמנים.
- הינדמיט הקדיש לכלי זה כמה מחבריו.
- אחת הדרכים להפקת צליל בכלי המיתר.
- חבר קונצרטו אחד לכנור, שנים לפסנתר, קונצרטו כפול וארבע סמפוניות.
- כנויה של קבוצת סמפוניות מאת היידן.
- יש כזו הונגרית, רומנית וגם בנוסח בלי.
- בעל-חיים מוסיקלי. שיך למשק הזעיר ונוצץ.
- מנצח נודע בן דורנו.
- נולד בהונגריה ב-1881.25.3. מת בניו-יורק ב-1954.26.9.
- מיסדה של התזמורת הפילהרמונית הישראלית.

